

The Project Gutenberg eBook of Maria: En Bog om Kærlighed, by Peter Nansen

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Maria: En Bog om Kærlighed

Author: Peter Nansen

Release date: January 5, 2013 [EBook #41786]

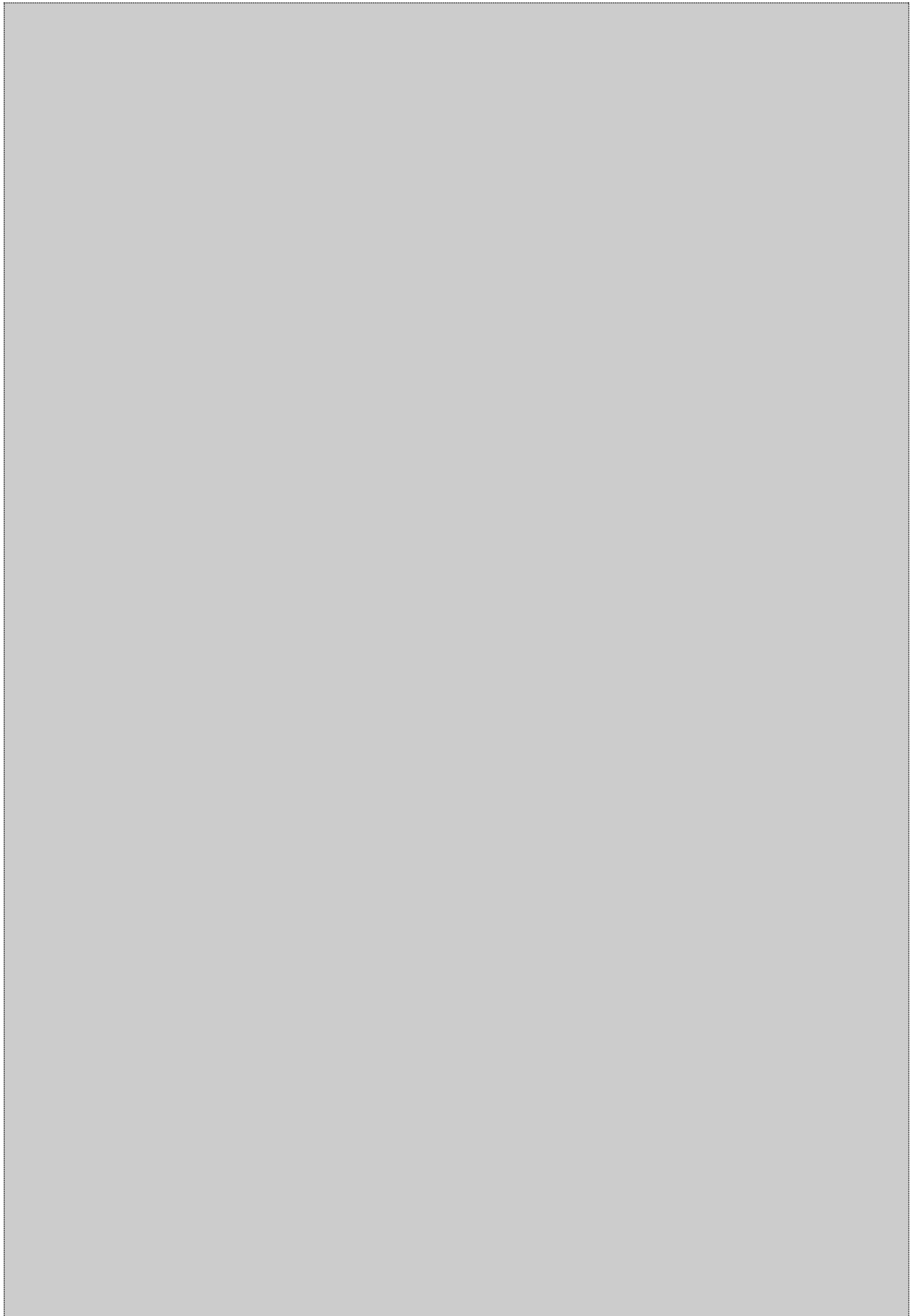
Language: Danish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MARIA: EN BOG OM KÆRLIGHED ***

**E-text prepared by the Online Distributed Proofreading Team
(<http://www.pgdp.net>)
from page images generously made available by the
Google Books Library Project
(<http://books.google.com>)**

Note: Images of the original pages are available through the the Google Books Library Project. See <http://www.google.com/books?id=zeUqAAAAMAAJ>

MARIA



Afskriverens bemærkninger

En oversigt over bogens kapitler er tilføjet herunder for at lette navigationen i e-bogen.

Indholdsfortegnelse

I	II	III	IV	V
VI	VII	VIII	IX	X
XI	XII	XIII	XIV	XV
XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
XXI	XXII	XXIII	XXIV	XXV
XXVI	XXVII	XXVIII	XXIX	XXX
XXXI	XXXII	XXXIII	XXXIV	XXXV
XXXVI	XXXVII	XXXVIII	XXXIX	XL
XLI	XLII	XLIII	XLIV	XLV
XLVI	XLVII	XLVIII	XLIX	L
LI	LII	LIII	LIV	LV
LVI	LVII	LVIII	LIX	LX
LXI	LXII	LXIII	LXIV	

PETER NANSEN

MARIA

EN BOG OM KÆRLIGHED

FEMTE OPLAG



KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)
TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)
1902

I.

Min Elskede er den atraaværdigste af Kvinder. Andre Kvinder har skænket mig deres Kærlighed. De kom og gik, nogle kun en enkelt Gang, andre ofte. Jeg er dem alle taknemmelig, men jeg glemte dem i samme Nu, de var udenfor min Dør. Der var kun Én, som jeg altid huskede, ogsaa naar de andre var hos mig, thi hun var det straalende Mønster, mod hvilket de alle maalttes og blegnede; der var kun Én, som jeg altid ønskede vilde træde ind ad min Dør, thi hun kom altid ny og ung. Der er kun Én, jeg ønsker at leve med, thi sammen med hende faar Livet gyldent Maal og solklar Mening; der er kun Én, jeg gjerne vil dø med, thi sammen med hende kender jeg ikke Frygt.

Min Elskedes Navn er Maria. Hun er dejligere end alle andre Kvinder.

II.

Jeg giver intet for den Ros, en Digter skænker den Kvinde, der er hans eneste Elskerinde. Han dømmes som en uvidende Bonde, og der er alle Sandsynligheder for, at hun ikke fortjener de smukke Ord, han til hendes Fordel bestjæler sit Sprog for. Hvis en Mand kun kendte én Farve og han sagde: Denne Farve, den blaa eller den røde eller den gule, er den ypperste af alle Farver, vilde han ganske vist ikke dømme som den blinde, men derimod som den meget lidet seende. Og havde jeg en Elskerinde, der slog sig til Taals, naar jeg sagde: Du er min første og eneste, Du er den bedste i Verden — da vilde jeg med Foragt støde hende bort. Var hun sikker paa sit Værd, satte hun Pris paa min Tilbedelse, vilde hun sige: Tag Dig ti, tag Dig tyve andre Elskerinder, vælg blandt dem, hvem Mænd mest efterstræber, og hvis Du, efter at have ejet dem, endnu kalder mig den bedste i Verden, da vil jeg være stolt og lykkelig.

Naar jeg siger til Maria: Du er dejligere end alle andre — tør hendes Hjærte banke i stolt Lykke. Thi jeg blev hende ikke tro, før jeg vidste, jeg talte sandt.

III.

Jeg vidste ikke, jeg talte sandt, før jeg troede hende tabt for stedse.

Det er den Prøve, jeg ønsker alle Mænd for deres Kærlighed. En Prøve, som volder megen Sorg, men en Ildprøve. Sorgen lutrer og Sorgen gøder.

Den Kærlighed, som Letsind saaede, opstaar gennem Sorgen frodig og ren.

Velsignede Sorg, der benaadede min Kærlighed til Maria.

IV.

Hun kom til mig som et uvidende Barn. Jeg ser hende endnu, som hun den Gang var. Saa overlegen og selvsikker som kun de Uskyldige kan være. Hun gav sig en Mine af at være en Dame med den modneste Erfaring. Hun talte om Livet, som om hun kendte det til Bunds, havde prøvet og vraget, var skuffet og forlængst træt. Hun forsikrede med nysgærrige Baby-Øjne, at hun for Alvor tænkte paa at gaa i Kloster. Hvad havde hun at haabe af Livet? Hun vidste, at kun i stille Resignation fandtes den taalelige Lod, der var hende beskaaren for Resten af hendes Levetid.

Thi — som hun sagde med Overbevisning — alene i Kærlighed er der Lykke. Og med Kærligheden er jeg færdig. Jeg *har* en Gang elsket. Den Student, jeg var forlovet med, foragter jeg nu. Hans Kærtegn var mig modbydelige. Hans forelskede Talemaader vamløde mig. Jeg egner mig ikke til Kærlighed.

Det sagde hun med træt Stemme, med blussende Kinder og skinnende Øjne. En til Kydskhed indviet Kvinde, der kun egnede sig til ét: Kærlighed.

Det var, da hun stod foran mig, den høje, spinkle Pige, og talte om sine triste Erfaringer, at jeg blev forelsket i hende.

Hvor nydelig hun var i sin troskyldige Bedrøvelse, hvor sød hun saá ud i sin fine Kjole!

V.

Marias fine Kjole fra vor første Bekendtskabs-Tid. Aldrig glemmer jeg den Kjole.

Der kom en Tid, hvor Maria havde mange smukke og dyre Kjoler. Men i ingen af dem saá hun saa yndig ud som i den, der i hine Dage var hendes eneste fine. En Kjole med et lyst blomstret Bluseliv, der lignede Silke, men ikke var det, rynket over Brystet og stramt lukket om Halsen med en lille forgyldt Barne-Sølje.

En rigtig lille Søndagspige i den beskedne Stads, røbende hendes egne dameagtige Ærgærrighed og en moderlig Økonomi. Det blomstrede Liv, saa fornuftigt og pynteligt, og saa bange hun var for at spilde paa det. Og da Ulykken alligevel skete, hvilken Iver hun udfoldede for at faa de slemme Vinpletter vaskede af og hvor ligegyldig hun samtidig agerede, som om hun havde fuldt op derhjemme af ganske anderledes kostbare Klædningsstykker.

Du lille dameagtige Søndagspige, Du søde, gennemskuelige Hyklerske, der, mens Du gned og gned paa Pletterne, ustandseligt forsikrede, at det gjorde saamæn sletingen Ting med »den gamle Kjole«.

»Den gamle Kjole«, din eneste fine Kjole — — mine Øjne bliver fugtige, naar jeg tænker paa den. Gennem det tynde blomstrede Liv har jeg første Gang indaandet Duften af dit Jomfrulegame, første Gang følt dit Hjertes urolige Banken.

VI.

Ogsaa den Gang blev jeg rørt over den lille Pige i det blomstrede Liv og med den overlegne Dameerfaring. Jeg tror, det blomstrede Liv havde væsenligst Andel i, at jeg tog saa varsomt paa Maria. Det blomstrede Liv, som var hendes fineste Pynt og som saa nødtigt maatte plettes.

Mænd bærer sig som Regel grumme taabeligt ad overfor Kvinder. De er altfor forsigtige. Kvinder vil ikke overtales, de vil erobres. De har — saa at sige alle — det nedarvede Instinkt i sig til at ville føle sig som de svage og voldførte. De vil have Mandsviljen stærk og bydende over sig. De foragter, uden at gøre sig det klart, de Mænd, der trygler sig frem til deres Gunst. Hvor ofte har de ikke i deres stille Sind raabt Idiot efter den Mand, der lod sig skræmme af deres Dyds-Skanser, dem de kun opstiller, fordi de sætter Pris paa at blive tagne med væbnet Haand?

Jeg behøvede ikke at gaa saa strængt til Værks overfor Maria. Jeg vidste, at hun en Dag af sig selv vilde søge til min Favnsom til det Sted, hvor hun naturligt hørte hjemme. Jeg vidste det af den vigende Maade, hvorpaa hun mødte mit Blik og mit Haandtryk. Jeg vidste det, da jeg den første Dag stod bagved hende — uden at hun havde hørt eller sét mig — og en sitrende Skælven bevægede hendes Legeme ned gennem Ryggen og ud i de lange nervøse Fingre.

Den fremfusende Landsknægt-Strategi behøvedes ikke overfor Maria. Og det blomstrede Liv gjorde mig blød om Hjærtet. Jeg ønskede end ikke, at hun hastigt blev min. Som en Gartner glæder sig ved Dag for Dag at se en sjælden Blomst udfolde sig af Knoppen, ikke rører ved den, kun forsigtigt fjærner en hæmmende Kvist eller et dækkende Blad og giver den tilpas Lys, Varme og Vand, saadan nød jeg Marias Udvikling til fuldbaaren Kvindelighed, til bevidst Forelskelse.

Og en skønne Dag aabnede det blomstrede Liv sig naturnødvendigt for den taalmodigt ventende Gartner.

VII.

Næsten for taalmodigt ventede Gartneren.

Der kom et Øjeblik, hvor Maria, højtrødmende, men med et Blink af Evaspot, rykkede mig i Ærmet og sagde: »Er Du dum?«

... Kvinder bilder sig ind, at Mænd beundrer og skatter de Fagter, hvormed de til det sidste hævder sig som forførte. Disse Fagter bør benyttes med Sparsomhed overfor voksne og erfarne Mænd. De kan gøre den tilsigtede imponerende Virkning paa de Mandjomfruer, der føler sig som Forbrydere, naar en Kvinde lægger sig i deres Arme. Men for os andre kommer der et Punkt, hvor Fagterne, altid de samme, frister os til brutale Ord eller Handlinger. Hvilket betager Begivenheden meget af dens Skønhed og Højtidelighed og forskærtser vedkommende Dame Livets yndefuldeste Minde.

Maria, Du finest forstaaende af Kvinder, jeg priser Dig og takker Dig, fordi Du forskaanede mig for alle Fagter, for raa Snærpethed, der besmykkes som Blufærdighed, for hysterisk Angst og hyklerisk Graad.

VIII.

Min Jomfrubrud, min Maria.

Hvor mange er der vel, som forstaar den hellige Skønhed i en Jomfrus Hengivelse? Med sjofle Tanker og simple Flovser krænker vore Dages Mennesker Livets højtidsfuldeste Akt. Den gammeldags plumpe Gemytlighed havde Saft og Vid. Nu befamler liderlige Moralister den jomfruelige Brudeseng med salvesfuld Tvetydighed og videnskabelig Fripostighed.

Hellige Nat, da Maria blev min.

Stilhed ude og inde. Kun en enlig Kærte lyser.

Jeg træder ind, og se, paa Lejet hviler min Brud, hvid og fin og smilende. Med Andagt knæler jeg ned og kysser hendes Mund, den lovende, hendes Haand, den givende, og hendes Bryst, hvor jeg hører Forventningen banke.

Og jeg er i hendes Arme, dem hun tillidsfuldt aabner mig. Jeg ser kun hendes Øjne, jeg følger i deres Afspejlinger den angstfulde Bryden ud af Jomfrupuppen, Forbavselsen, Taknemligheden, Jublen ved at skue ind i Livets hidtil uanede Dejlighed.

Rummet fyldes af brusende Musik. Der bliver højt over os og vidt om os, og sammen, tæt omslyngede, Mund mod Mund, svæver vi bort fra al Jordelivs Tynge og Sorg.

Hellige Nat.

IX.

Maria var min.

Men jeg var ikke hendes, eller troede ikke at være det. Hun troede det ejheller. Hun troede mig ikke over en Dørtærskel.

Hvad hun troede, véd jeg. Hun sagde mig det tit, og jeg bestred det ikke, for aldrig var hun sødere. Skinsyg til Fingerspidserne, men saa klog samtidig, saa fornuftig, saa indrømmende og imødekommende. Hun troede, jeg havde ti Elskerinder om Dagen.

I allerkæreste Smaapiger, I overdriver ganske urimeligt Eders Tillid til den mandlige Ævne. Det kommer sig af, at I ikke kan den lille Tabel. Fantasien løber løbsk med Jer. Maria var i det Stykke ingen Undtagelse. [S. 18]

Hun kom til mig mindst de seks af Ugens syv Dage, og hun fandt mig ingensinde sovende paa min Post. Alligevel forsikrede hun med den mest smigrende Alvor, at jeg — det vidste ogsaa hele Byen — havde Elskerinder i Snesevis.

Javist bedrog jeg Maria.

Dog var jeg hendes langt mere end hun troede, end jeg troede.

For ikke at tale om »hele Byen«.

X.

»Hele Byen«. Jeg væmmes ved det Sladderens Kryb, som gennem Nøglehuller og Dørsprækker sniger sig ind i vore Hjem og drager efter sig en Stribe af egne Uhumskheder. Sæt dobbelte Ruder, sæt Skodder for dit Privatliv. »Hele Byen« har ialfald staaet udenfor og haft smudsige Tanker. Og Smudset klæber ved dine Vinduer og Døre.

Der sidder paa mit Sovekammer-Vindue hver Dag en gammel fed Spyflue. Den er graanet af Ælde og synes saa dvask, at den knap gider røre sig. Men ikke saasnart nærmer jeg mig den, før den, vips, er borte. Jeg hører den summe mellem Sengeforhænget, jeg hører den klaske tungt mod Loft og Vægge. Jeg aabner alle Vinduer og jager den med et Haandklæde. Pludselig forsvinder den. Den gemmer sig i Tæppet foran Sengen, bag Spejlet eller paa Rammen af et Billede. Dér sidder den uden at give en Lyd fra sig, til jeg er træt af at søge. Men hver Morgen er den igen paa min Rude. Den forlader mig aldrig, den lægger sit sorte Skarn paa mine Lagener, den summer hver Nat sin skiddenfærdige Sladder over min Seng.

Og en Aften, da Maria klædte sig af foran Spejlet, sad det lede Dyr paa hendes hvide Ryg.

XI.

Maria er saa hvid og skær som nogen Pige i Verden. Hun dufter sødere end nogen Blomst. Hendes Aande er ren, hendes hele Person er uden Lyde. Fra yderst til inderst er hun lutter Velbehag. Hun hører til de Kvinder, som uden Skam tør træde frem for Naturens Domstol.

Hun tør endogsaa vise sine Fødder.

Digterne har mange Løgne paa deres Samvittighed. Men mest lyver de om deres Elskedes Fødder. Den gode poetiske Tone fordrer, at Digterne lovpriser Kvindens Fod. Dog i vore højhælede, kinesiske Dage er en uforkvaklet Kvindefod ligesaa sjælden som Poesiens blaa Blomst.

Det var med Mistro og Angst, jeg første Gang bivaanede Marias Afklædning. Jeg kender de smukkeste Kvinder, der aldrig, uden maaske i Ensomhed, affører sig deres Strømper. De er som Paafuglene og Havfruerne, der skamfulde skjuler deres nederste Del.

Da Maria ikke havde andet uvedkommende tilbage end sine hvide Strømper, satte hun sig paa Sengekanten, strakte Fødderne ud og sagde: Tag saa Strømperne af.

Da vidste jeg, at hun var uden Lyde. Og liggende foran hende kyssede jeg henrykt en Fod saa skøn, saa buttet og blød, som nogen Digter med Løgn og Omkostninger har skænket sin Elskede.

XII.

Den Mand, der aldrig har overværet sin Elskedes Toilette, kender hende ikke. Hendes Skønhed, hendes Tilløkkelse er under Afklædningen mangfoldig. Hun bliver ny for hvert Klædningsstykke, der falder. Det er den kvindelige Dragts Ynde: den forvandler.

... Maria er ved Toilettet. Dér staar hun slank og høj i sin tætsluttende mørke Dragt. Hendes Mine er ærbar, hendes Væsen korrekt. En fin og velopdragen ung Frøken. Saadan ser I Maria, naar hun om Formiddagen skrider ned ad Gaden mellem de andre korrekte og ærbare Ungmøer.

Men ... den mørke Kjole forsvinder, den fine lille Frøken med den, og der aabenbarer sig en skælmsk Soubrette⁴⁴ med bare Arme, bar Hals og i et kort sribet Silkeskørt. Der er kommet Farve i Kinderne, Glød i Øjnene. Du ligner jo en rigtig Bondepige, Maria, en Bondepige fra Operetterne.

Da løses Baand og Hægter; Korset og Skørter glider ned. Den sødeste Buksetrold gemmer sig ind til mit Bryst. Saa lille hun er bleven i sit Mandfolke-Kostyme, den store voksne Pige.

Og saa endelig staar hun i sin lange brusende Chemise med et lyseblaat Silkebaand gennem Halslinningens Broderi. En ganske lille Pige, et Barn, som dovent strækker Armene frem og beder om at blive lagt til Sengs.

XIII.

Med mange Klæder, med faa Klæder, med ingen Klæder — altid er Maria dejlig.

Dog det er ikke det, der for mig gør hende bedre end alle andre Kvinder, hvorefter nogle sikkert besidder ligesaa stor ydre Skønhed. Nej, Hemmeligheden er, at Vorherre har skabt Maria specielt for mig, for min Smag og mit Behag. Det véd Maria ogsaa godt. Læg Mærke til hende, naar hun er sammen med andre. Der er en evig Uro og Hvileløshed over hende, hun er usikker og overdreven i sit Væsen, snart altfor munter, snart ganske tavs og aandsfraværende. Hun er som en Fugl i et fremmed Bur. Men i samme Nu hun træder indenfor min Dør, præges hun af et naturligt hjemligt Velbefindende. Hun hverken basker med Vingerne eller hænger med Næbbet. Hun føler, at her har hun hjemme. Her bliver hun først sig selv og giver sig hen i tryk Munterhed eller frimodig Bedrøvelse. Her er intet, der forvirrer hende. Fra den første Dag forstod hun, at jeg var den, hun tilhørte, og derom var der aldrig siden et Øjeblik Tvivl i hendes Sjæl.

Denne hendes ubetingede Sikkerhed paa at være min, men navnlig hendes ærlige Bekendelse heraf, hendes fuldkomne Mangel paa Evne og Lyst til at ville lade anderledes — det bandt umærkeligt, med tættere og tættere Baand, mit Hjærte til Maria.

Der er Kvinder, som tror bedst at vinde Mænd ved en Koketteriets Tagfatleg, hvor de snart lokker og snart bortstødende flygter, hvor de har alskens Vimseri for til Højre og Venstre, ladende som om der rundt om bredes Arme ud, parate til at gribe dem, og som om de selv ikke er klare over, hvilke Arme de skal foretrække. Til saadant tarveligt Spilfægteri holdt Maria sig for god. Og hun stod sig derved. Thi kun pjaltede Mænd gider springe den Narredans.

Maria elskede mig — intet videre. Hun var min akkurat saameget, jeg vilde have hende. Der kom den Dag, hvor jeg vilde have hende helt. Lykkens Dag for os begge.

XIV.

Maria var min saameget, jeg vilde.

Blandt de mange bondefiffigt beregnende Kærligheds-Lærdomme, vore unge Kvinder fyldes med, er den allergrimmeste den, at Kvinden bør gøre sig kostbar. Der ligger heri en Antydning af Kærligheden som en Handel, hvor Kvinden sælger sig saa dyrt som muligt. Lærdommen er en Nedværdigelse af Kærligheden, men først og fremmest af Kvinden. *Han* elsker hende og *hun* ham. Begge har samme Trang og Lyst til Hengivelse. Hvor hæsligt da, ifald hun nægter sin Ven hans selvfølgelige Ret og kun tildeler ham den som en Naade, han ydmygt maa bede om!

Hvis en Kvinde sagde, hun elskede mig, og dog surmulede, naar jeg forelsket begærede hende, jeg rejste mig med et grovt Ord og forlod hende paa Stedet som en uværdig.

I Marias Mund var der aldrig Nej. Hun fulgte min Kalden saa fromt som Lammet følger Hyrdens kælne Fløjten. Jeg har kaldt paa Maria til alle Døgnet's Timer, jeg har kaldt paa hende, naar hun var træt og naar hun sov — altid er hun kommen med et smilende Ansigt, aldrig har hun følt andet end Glæde over at opfylde sin Elskers Bøn, Stolthed over, at han saa gjerne og ofte bad hende.

Om Højsangens kongelige Digter havde kendt Dig, Maria, han havde skrevet Dig et Vers:

»Hyrden sidder i Dalen og spiller paa sin Rørfløjte. Han længes efter den Elskede, der er fulgt med sine Søstre over Bjærgene. Men se, paa Bjærgets Top staar hun med Vandringsstav i Haanden, spejdende efter Hyrden, som spiller den kendte Melodi. Og da hun faar Øje paa ham i Dalen, springer hun som Gazellen ned ad Bjærget, gennem Tidsler og tjørnede Kaktus, over de spidse Stene. Hun kaster Vandringsstaven for at komme des hurtigere frem. Tjørnene river hendes Kjole sønder og hudfletter de hvide Ben, Stenene skærer Sandalerne itu og flænger hendes Fødder til Blods. Pigens Vej ned ad Bjærget er rød af rindende Blod. Men hun ænser det ikke, thi hun hører sin Elskedes kaldende Spil. Og hun kaster sig for Hyrdens Fod, hun kysser hans Kappes Flig, sigende: Vredes ikke, Herre, at jeg ikke kom før!

Min Elskede, siger Hyrden, er hastig og gavmild som en fremspringende Kilde. Hun lader mig ikke vansmægte.«

XV.

Maria, min altid gavmilde Kilde, jeg véd, hvad misundelige Mennesker vil sige om Dig, Mænd, som slider i et glædeløst Ægteskabs Trædemølle, Kvinder, som med gnaven Resignation føder deres Børn i en skønhedsforladt Ægteseng.

De vil vende forargede Blikke mod en Himmel, der smiler ad deres Daarskab, og kalde Dig et letfærdigt Væsen, som kun tænker paa Elskovs-Tant og -Fjas.

Maria letfærdig! Kald hellere Rosen en Stinkepotte, kald hellere Nattergalen en Skrigeballon. Maria har aldrig huset en letfærdig Tanke i sit rene Bryst. Hun er en forelsket Pige, for hvem Kærlighed er saa naturlig en Sag som Duften for Rosen, som Sangen for Nattergalen. En forelsket, men tillige saare klog og dygtig Pige.

Hun kan baade sy og strikke og baldyre. Hun er forfaren i flere fremmede Tungemaal og mange skønne Videnskaber. Hun er endogsaa ferm i Madlavning.

Saalunde, I gode Mænd og Madammer, kan Maria med Rette kaldes et Mønster paa en veloplært ung Pige.

Ejheller maa man tro, at vi, naar vi var sammen, kun tænkte paa Kys og Kærtegn. Vi benyttede Pavserne til at drøfte de dybsindigste og alvorligste Materier. Bl. a. Grunden til, at de fleste Kvinder er saa utaalelige.

Herom sagde min kloge Maria:

»Efter min Mening er det, fordi Kvinderne i Reglen tænker altfor meget paa, at de er Kvinder. De tror — og heri har I Mandfolk Skylden ved Jeres underdanige Dyrkelse af Kvinden, blot fordi hun er Kvinde —, at de er aparte benådede af Naturen, baade i Henseende til Skønhed og Finhed, Vid og Elskværdighed. De næsten sprækker af Vigtighed. Nu f. Eks. min Kusine Amalie. Hun er grim som en Skruptusse, arrig som en Lemonasie, uvidende som en Galoche. Alligevel føler hun sig som Repræsentant for »det smukke Køn« uendelig hævet over selv den pæneste og behageligste Mandsperson. Hun forlanger paa det smukke Køns Vegne Hyldest og, i Kraft af, at hendes Køn ogsaa er det svage — hun fører en af de propreste Næver i Kongeriget Danmark — Mændenes ridderlige Beskyttelse og Opmærksomhed. Hun er nu et Monstrum, men der er mange, som gaar hende en høj Gang. Thi oftest er Kvinderne baade grimmere og dummere end Mændene. Det kan Enhver skønne, som vil lukke Øjne og Øren op. Og Du skulde vide, hvor et rettænkende Fruentimmer generer sig, naar i et Selskab en Herre staar op og med blomstrende Ord udbringer Skaalen for en Krans af snørte Flommefruier og udstoppede Rangleløver, der uden at rødme gasser sig under den varme Skylle. Men selv de virkelig smukke Damer bliver ulidelige, naar de besættes af Kvindevigtighedens Dæmon. Saasnart en Kvinde, ung eller gammel, pæn eller grim, anbringer sig i Forundringsstol over den Vidunderlighed, at hun er Kvinde, er der kun ét hun trænger til — Prygl.«

Da Maria, rød i Kinderne af Iver, havde endt dette Foredrag, spurgte jeg: »Skulde Du maaske slet ikke lide af Vigtighed?« »Jo,« svarede hun og drog mig ned til sig, »jeg er vigtig, fordi Du holder af mig.«

Saa klogt tænkte og talte Maria. Hvem vover herefter at kalde hende letfærdig?

XVI.

Paa visse Punkter var dog min kloge Maria dum. Da maatte jeg træde belærende til.

Idet vi altid gik ud fra, at vort Forhold kun vilde blive af ringe Varighed — først og fremmest formedelst min iøjnespringende Mangel paa Ævne til at forelskes virkelig —, faldt Talen en Dag paa Marias Indtrædelse i Ægtestanden med en Anden.

Indtrængende og alvorligt formanede jeg Maria til at blive en god og kærlig Hustru for sin tilkommende Mand og aldrig at være ham utro med andre end mig. Thi det var noget, der stod fast og ikke kunde rokkes ved, det var Basis for hele Marias Liv, at mig tilhørte hun fra Skaberens Haand, jeg havde til enhver Tid Førsteretten til hende, en Ret, som ikke kunde opsiges eller ugyldiggøres af nogen senere Fordringshaver.

Dette forstod og billigede Maria. Hun vidste, det var saadan og ikke kunde blive anderledes. Derimod var hun ikke sikker paa, hvorvidt hun burde indvie sin Mand i Forholdet til mig. Skyldte hun ham ikke at oplyse ham om, at hun ikke var den uberørte Pige, som han maaske bildte sig ind?

Jeg føler mig overbevist om, at Maria opkastede dette Spørgsmaal i god Tro, vildledt, som saa mange andre svage Sjæle, af de i vore Dage grasserende Kvaksalver-Moralister. Og jeg indsaa Nødvendigheden af at tale et Alvorsord til hende.

»Du ganske taabelige Barn« — sagde jeg — »forstaar Du dog ikke, hvor forkert Du taler? Ja, Maria, hvis Du faar en Mand, som er ond og styg imod Dig og som Du derfor vil hævne Dig paa, da fortæl ham, at Du har haft en Elsker, en Elsker, der forkælede Dig over al Maade og lærte Dig Kærlighedens Lykke. Men at sige dette til en flink og skikkelig Mand, der gør sit Bedste og er lykkelig i Indbildningen om, at han er den første og eneste i dit Liv — hvor kunde Du vel nænne det? Du vilde tilføje ham større Fortræd, end hans bitreste Fjende kunde udtænke. Jeg forudsætter, at han elsker Dig. Jeg forudsætter ogsaa, at Du vilde byde ham de interessante Afsløringer inden Brylluppet. Nuvel. Enten sagde han Dig da Farvel, og hans Ulykke var sikker, eftersom han elskede Dig. Eller, hvad der er det sandsynligste, han giftede sig alligevel med Dig, og hans Liv blev et Helvede, et Helvede af altid nagende Tvivl og Mistanke. Du kunde være aldrig saa sød og trofast imod ham, Du kunde endog slippe mig — det vilde altsammen vise sig forgæves. Bestandig vilde fra en Krog af hans Hjærte din onde Bekendelse grine frem, stivnende hans Lykke i isnende Spot: »Hun har en Gang haft en Elsker, har hun glemt ham? længes hun mon ikke stadig efter ham? eller, hvis hun er færdig med ham, længes hun ikke efter en ny?« — — Nej, Maria, Du taler som en Daare. Men jeg siger Dig: Vogt Dig for de falske Profeter, der raaber med Sandhed paa Torvene. Sandheden er et tveægget Sværd, som helst bør blive i Balgen og, ført af ubesindige Hænder, volder mere Fortræd end alle dundrende Løgnes Kartover. Jeg siger ikke: lyv! men jeg siger: vær tavs. Og jeg tilføjer: tvinges Du til at tale, da overvej først bravt og kærligt, om Sandheden eller en lille Omgaaelse af den vil tjene det Gode bedst.«

Saaledes prædikede jeg den sande Menneskekærligheds-Lære for Maria, der var en opmærksom Tilhører og først faldt i Søvn længe efter, at jeg havde endt.

XVII.

Undertiden kom vi ved gensidig Hjælp til Forstaaelse.

En Aften, da jeg havde bistaet Maria med hendes Strømper, sagde hun:

»Jeg har tænkt meget over, hvordan det egentlig kan være, at jeg aldrig har skammet mig for Dig.«

»Hvorfor skulde Du skamme Dig? Du holder jo af mig.«

»Ja, naturligvis. Det er den første og væsentligste Grund. Men det er dog ikke nok. Nej Du — Du selv har en væsentlig Skyld deri. Du har hjulpet mig mere end Du vist véd.«

»Hvordan det?«

[S. 40]

»Jo, Du har været saa ærbar overfor mig. Du har aldrig set paa mig med grimme Øjne, Du har aldrig rørt mig med uforskammede Hænder. Jeg har sletikke faaet Lejlighed til at tænke paa, at Du var et Mandfolk. Og det er Du dog — Gudskelov.«

»Hvad Du her siger, Maria, kan være rigtigt nok. Men skal vi til Bunds forstaa, hvorfor Du ikke skammer Dig sammen med mig, mangler der endnu noget. Svar mig oprigtig: hvis Du ikke havde følt Dig sikker paa at være saa nydelig, hvis Du f. Eks. havde haft en eller anden skjult Skavank, vilde Du da have vist samme Frimodighed? Nej, naturligvis. Og hvis ikke hele din Person fra Top til Taa, fra yderst til inderst havde været saa fin og velholdt, saa skinnende og blank, saa vilde Du ogsaa have skammet Dig. Nu elskede Du mig, nu var jeg ingen Tølper og nu var Du i alle Maader en dejlig Søndagspige, selv om Hverdagen — og derfor skammede Du Dig ikke.

Hvoraf den vemodige Moral er, at Dyden trives bedst med en Pukkel paa Ryggen.«

[S. 42]

XVIII.

Intet hos Maria var grimt, og alt, hvad hun foretog sig, var indenfor Skønhedslinjen. Hun var en Velbehagelighed for pirrelige Nerver. Hvor mærkværdig faa Kvinder, der forstaar at holde Skønheden i Agt. En vogter ikke paa sin Stemme, men lader den skingre som en Trompet; en anden forsømmer sin Gang og gaar med skæve Hæle i Støvlerne; En bider Negle, en anden klør sig med Hæklenaalen i Haaret.

Jeg kunde ikke leve en Maaned med en saadan Kvinde uden at gøre hende Fortræd. En Dame, jeg holdt meget af, dræbte en Dag et Insekt med sin Kaffeske. Ved Gud, jeg havde al min Selvbeherskelse behov for ikke at slaa hende i Ansigtet.

Med Maria var jeg tryk. Hun virkede paa mig som en stille Sommeraften, der samtidig dulmer og vækker. Harmonisk Fred gyder sig gennem Ens hele Væsen, alt synes lyst og let, Bekymringerne damper som flygtige Taager ud af Hjærnen, Mod og Forhaabning udvider Brystet. Naar Maria lagde sin varme Haand paa min Pande, strøg hun alt Mismod bort, og jeg saá Livet for mig skønheds- og fredfyldt som en stille Sommeraften.

Aldrig har hun faaet en Nerve i mig til at skribe af Smerte, Vrede eller Væmmelse. Som himmelsk Manna vederkvægede hun mig, som en Guds liflige Velsignelse sænkede hun sig over mig.

Ja, Maria, til den Grad var Du mig velbehagelig, at jeg fandt Dig fuldkommen dejlig, ikke Spor af mindre dejlig end ellers, hine Dage, da Du var saa ødelagt af Forkølelse, at Du næsten ikke turde vise Dig for mig. [S. 44]

Du var vist ikke saa pæn. Jeg saá det ikke. Jeg vidste kun, det var al jordisk Salighed at holde Dig i mine Arme og kysse Dig — den Gang som altid.

At jeg ikke den Gang forstod, hvor alvorligt det var fat med mig! Thi det siger jeg nu med modnere Erfaring: Den Mand, hvis Forelskelse holder Stand overfor Snue, hans Kærlighed er sikker nok.

XIX.

Jeg vilde intet forstaa. Jeg hører til de beregnende Mænd, som véd præcist, hvor langt de vil gaa; som ogsaa stopper op, naar de har naaet Grænsen, men som, efterat saaledes det symbolske Offer til Klogskaben er bragt, ikke betænker sig paa at gaa tilbage for at fortsætte — uden Grænser.

Der skete mig nok af Tegn og Varsler til, at jeg kunde anet min Skæbne. Men jeg sagde til mig selv: Du er ikke overtroisk, hvad bryder Du Dig om det Krimskrams, Skæbnens Pegefinger tegner paa din Væg?

Og endnu var der langt til den Nat, da Babylon blev ødelagt.

XX.

Jeg staar ved Grænsen.

Jeg skuer tilbage og ser et Foraarsland i milde, bløde, sarte, lette Farver. I Haverne hvælver Frugttræerne kridhvide og blegrøde Blomsterkupler mod en lyseblaa Himmel. Spinkle grønne Kornspidser frempipler af Markernes sorte Muld, Engene glinser med silkeblødt Græs, hvor gule og hvide Blomster slikker Sol.

Og ved en Havelaage staar en slank ung Pige i et Liv, der skinner som Silke og hvorover Frugttræerne drysser deres Blomster. Hun nikker til mig, hun smiler, hun vifter kaldende med Haanden.

Det maa være Søndag; thi Luften er fuld af Kirkeklokkeklang. Eller er det den vaagnende Natur, der sender sin Morgensalme op mod Himlen?

Jeg holder Hænderne for Øjnene. Jeg taaler ikke at se længe paa det dejlige Foraarsland, som jeg nu forlader.

Men da jeg atter skuer ud i Landet, har en graa Gus gydt sig hen over det. Frugttræerne bøjer kuldegysende deres Blomsterkupler mod Jorden, en sort Skygge stryger Glansen af Engene.

Mit Blik søger den unge Pige i det blomstrede Liv. Hun staar med Armene hængende slapt ned, hun ænser ikke Regnen, der begynder at falde, ikke Blæsten, som suser gennem hendes tynde Kjole. Hun ser paa mig med store Øjne. Hun græder.

— — Dog mit Hjærte forhærdede sig. Marias Graad standsede mig ikke. Jeg var ved Grænsen, og jeg gik.

XXI.

Maria græd.

Jeg har været ude for Kvindegraad før. Den lader mig oftest kold og ligegyldig, den gør mig undertiden haard. Den kommer altfor let og dens Kilde er ikke altid hverken dyb eller ren. Der er Kvinder, som kun græder med Øjnene, kun græder, fordi deres misbrugte Taarekirtler er betændte. Og der er andre Kvinder, hvis Taarekilder hedder Trods og Forfængelighed, Arrigskab og Uopdragenhed.

Marias Taarer strømmede fra Hjærtet. Aldrig har jeg set saa skøn en Graad. Den var uden Vrede og Klagen, uden Kny eller Klynken. Den kom først sparsomt, den tvang sig frem i tunge Draaber, skønt Maria tappert, med en Anstrængelse, der rystede hele hendes Legeme, søgte at trænge den tilbage. Men da hun omsider maatte opgive Kampen, flød den saa rigt og stærkt som et nyt opspringende Kildevæld.

Maria lærte mig at forstaa Graadens livsalige Helsebod for alle Vunder. Som en velsignet Regn faldt Marias Graad paa hendes brændende Smerte og løste den op i mild Sorg.

En Sorg saa mild, at den endog tilgav mig arge Synder, hvis Hjærte forhærdede sig.

Tilgav mig — ja mere end det.

XXII.

Jeg ser strænge Læserinder rynke Brynene. Tilgive, lad gaa. Men mere end det? Umuligt. Saa dybt kunde Maria ikke nedværdige sig.

Maria, Du hulde, træd frem og forkynd disse Vankundige Kærlighedens Lære. Forkynd dem, at Kærligheden er saa højt over baade Ære og Værdighed, at den overhovedet ikke kan nedværdige sig. Den spørger ikke om Dit og Mit, den kender ikke Forskel paa Godt og Ondt, Værdigt og Uværdigt.

Da Maria laa grædende ved mit Bryst, vidste hun kun, at hun elskede mig, at hun nu maaske saá mig for sidste Gang og at der intet Øjeblik var at spille.

Hedere Kys har Maria ikke skænket mig end disse, der flammede gennem Taarer, disse, der var Solens Farvel, før den svinder i Natten.

XXIII.

Saa sagde vi hinanden Farvel. Stille, behersket, klogt.

Atter prædikede jeg for Maria, og som hun var vant til, gav hun mig Ret.

Jeg sagde, at en Gang maatte vi dog skilles, og saa var det bedst at skilles, inden vi var kede af hinanden. »Inden Du er ked af mig« — indskød hun. Nej, fortsatte jeg, der vilde ogsaa komme den Dag, hvor din Forelskelse falmede. Hun smilede vantro, men nikkede og sagde: »Ja maaske«.

Jeg talte som en Grosserer til sin letsindige Kompagnon. Jeg trak Journalerne og Hovedbogen frem. Jeg beviste logisk og klart, at vi var inde paa en farlig Vej, og at al Sandsynlighed talte for Fallit, hvis vi fortsatte. [S. 53]

Lad os bryde af, inden Legen bliver Alvor. Vi vil jo ikke gøre hinanden Fortræd. Livet er ikke færdigt for os. Hver ad sin Vej vil vi fortsætte for at finde den Havn, hvori vi lægger os til Hvile. Vor Sejlads har været en Lystsejlads, den egner sig kun for nogle Feriedage. Vi fører med derfra et Forraad af lyse, glade Minder, Minder, som vi begge ofte vil søge til. Vi skilles ikke. Minderne binder os til hinanden. Dér mødes vi.

Min Veltalenhed overbeviste mig selv. Da Døren lukkedes efter Maria, tvivlede jeg ikke om, at alt imellem os var forbi.

XXIV.

Forbi!

Altid har jeg elsket det Ord. Altid har det for mig lydt som en jublende Fanfare. Noget er afsluttet, noget nyt begynder. Forbi! Der er ingen Usikkerhed længer, intet Vrøvl. Forbi, og dermed basta. Orden, Klarhed i Tingene, Mulighed for at tage fat paany. Bort med de gamle Bekymringer og Besværligheder, Tvivl og Spekulationer, der hænger som et pakfuldt Tornyster paa Ens Ryg. Ah, hvor det lettede, hvor velsignet at kunne rette Kroppen, fri for Byrder. Forbi! Hører I — forbi! Blæser det lystigt ud for alle Vinde: forbi! forbi!

Fanfaren havde lydt, og det var blevet Aften. Jeg sad i den halvmørke Stue, alene, og stirrede ind i Kakkølvniens Efteraarsild. Den var paa Nippet til at slukkes; overflødigt at fyre paa, der var varmt nok. Jeg sad og fulgte Ildens Hændøen. Under Raslen som af faldende Løv sank Kokesstykkerne sammen, den sorte Død trængte Sekund for Sekund længere ind i Ildbunken, skred systematisk fra Stykke til Stykke, indtil de sidste Gløder begravedes i Bunkens Sammenstyrtning.

Forbi! Ordet lød i mit Øre, ikke muntert og friskt, nej vemodigt og angstfuldt. Jeg blev siddende, mens Mørket samlede sig helt om mig, og jeg tænkte:

Ilden i min Stue er slukt, Ilden, som aldrig gjorde mig Smerte, men kun tjente mig til Hygge og Glæde. Min redebonne Ild, som blussede hedt, knitrede lystigt, ulmede mildt, alt efter min Trang, min kønne, min yndige Ild er ikke mere. Den er forbi. Jeg selv har lukket for den. Men véd jeg, om jeg finder nogen bedre, om der i det hele taget er anden Ild for mig i Verden? Kald da Ilden frem paany! Aabn' for den, og kan Du tvivle om, at din trofaste Ild glad vil vaagne under din Munds kaldende Pust?

— — Jeg sprang op. Jeg tændte Lamper og Lys. Og atter klang Fanfaren i mine Øren: Du er gal at sørge og længes. Hvad der er sket, *maatte* ske. Du er fri, fri.

Forbi.

XXV.

Jeg var fri.

Maria fandtes ikke længer i mit Liv. Kun faa Dage svundne og hvor fjærnt allerede. Hendes Navn en fremmed Klang, hendes Person et vagt Minde.

Jeg var fri og Verden fuld af smukke Piger. Hvad var det dog for en Forvildelse, der havde holdt mig besat? Maria, en pæn lille Pige som tusinde andre. En god og sød og munter Pige, intet videre. Javist, hun var meget forelsket. Men det er alle unge Piger i den første Mand, der vækker deres Sanser. Jeg er ikke aflægs endnu. Andre søde og muntre Piger vil forelske sig i mig, om jeg trænger til Forelskelse.

Gud være lovet, at jeg gjorde mig fri. Det var paa Tide. Thi Faren havde svævet over mit Hoved, trods al min Forsigtighed, det saá jeg nu grant. Vi var begyndt at gøre hinanden sentimentale. Og naar en lille Pige først faar sin Haand listet ind til et Mandfolks Hjærte, da vogte han sig. Haanden tager saa blødt og varmt, det føles, som man bar et lille Barn inden i sig.

Og hvor let det sker. Pokker staa i det, om min Svaghed ikke skrev sig fra noget saa ligegyldigt og tilfældigt, som at Maria ved vort første Møde bar et fattigt blomstret Liv, hvorpaa hun spildte nogle Draaber Vin. Hun saá jo saa yndig ud i sin slet skjulte Bedrøvelse over Maløren. Hun var vist ikke langt fra at græde, som en lille Pige, der har slaaet Tallerkenen over Madspanden itu og ikke tør gaa hjem af Frygt for den strænge Moder. Ja, den Gang var Du rigtig nok

Nok med Blomster og sentimentalt Vaas. Jeg havde glemt Maria.

XXVI.

Og jeg nød min Frihed.

Galanteri paabyder mig Hensynsfuldhed overfor Damerne, Klogskab paabyder mig Forsigtighed. Dog der brænder mig paa Tungen et Spørgsmaal, som maa ud, trods alle de forfærdelige Følger, det kan drage over mit syndige Hoved.

Hvorledes — spørger jeg — forholder det sig egentlig med den berømte kvindelige Dyd? Jeg véd — til den Viden er jeg oplært — at kun ganske enkelte Damer skejer ud fra Dydens snævre Sti, der alene fører til Himlen og Ægteskabet. Men jeg véd ogsaa, at Mænd, selv om de er i Pengetrang, aldrig kender til Elskerindetrang. Der gives endog, hvad er vitterligt for Gud og Hvermand, her i vor monogame By Mænd, som kunde indrette sig Haremer, over hvis Righoldighed selv Stortyrken ikke behøvede at skamme sig. Jeg har prøvet paa at finde en Forklaring ud af min historiske Viden. Jeg har tænkt paa, om Damernes lette Kavalleri skulde operere paa samme skalkagtige Vis som Tordenskjolds Soldater, hvis eneste lille Bataljon ved at drage fra Post til Post mangfoldiggjorde sig som en hel Armé. Men jeg har maattet opgive denne af oprigtig Nidkærlighed for Damernes Dyd udsprungne Forklaring. Thi, hvis saa var, maatte dog paa de store Slagdage, hvor alle Tropper samtidig føres i Ilden, den overvejende Del af Mændenes Styrke være ganske tilovers. Men om noget saadant har jeg aldrig hørt Tale. Gaaden staar altsaa uløst hen. Jeg har spurgt. Men Svaret mangler jeg.

Jeg nød Friheden saa godt, som en Mand kan nyde den i en dydig By. Og jeg klager ikke.

Jeg behøvede ikke at avertere min Frihed. Saadant rygtes. — Der havde i lang Tid været stille paa mine Trapper. Nu blev der en Knirken og Knitren af gamle Veninder og nye, der kom for kærligt at spørge til den genvundne Frihedsmands Befindende.

Og der festedes Dage og Nætter — til Ære for min Frihed.

XXVII.

Jeg fortæller ikke om mine Fester for at prale, men fordi de nødvendigt hører med i denne Legende om Maria.

En mindre ærlig og samvittighedsfuld Fortæller vilde drage et dækkende Slør over denne Periodes Begivenheder. Jeg véd de Kaldsbrødre, der i lignende Tilfælde ikke har taget i Betænkning at belyve deres Utroskab som fortvivlede, oprivende Forsøg paa at finde Glemsel i Beruselse.

Jeg vilde ikke glemme. Jeg havde glemt.

Hvor var Maria? Jeg vidste det ikke. Der var gaaet Uger, og jeg havde ikke set hende, intet hørt til hende. Jeg tilstaar, jeg havde ventet Brev. Jeg har den Erfaring, at Ens Elskerinder, selv naar de har sagt det sidste uigenkaldelige Farvel, altid opdager, at der endnu er et og andet, som ligger dem paa Sinde og som de maa give Luft i Breve. Om Maria var der Gravens Tavshed. Det vilde ganske vist have interesseret mig at faa et Postskriptum netop fra hende. Men til Syvende og sidst var det jo bedst, som det var. Hun havde glemt mig som jeg hende.

Til at tænke paa hende havde jeg end ikke Tid for mine Fester og mit Arbejde. Jeg arbejder nemlig ogsaa en Gang imellem. Paa hvad? Paa at bygge smukke Huse af Hjærnespind og skabe dejlige Kvinder af Drømme, paa at sætte Ord sammen til Farver og blande Farver til Digte.

Men mest festede jeg. Fordi jeg havde glemt Maria.

XXVIII.

Glemsel, Du gode Fugl med de bløde sorte Vinger, sænk Dig over det Leje, hvor Maria har hvilet. Hold Vagt over mine Drømme, at de ikke skal gøgle hende frem i hendes nøgne Dejlighed. Syng din dulmende Sang for min Længsel, at den ikke skal vaagne.

Maria er ikke mere, hører Du Glemsel, hun *maa* ikke være mere. Dine tomme Øjne stirrer spottende paa mig. Tror Du mig ikke? Vil Du flygte fra mig?

Glemsel, Du troløse Fugl — Du maa ikke svigte mig, naar Natten vælder frem med de vildsomme Tanker og koglende Syner, der flagrer om min søvnløse Hvile. Ved Dag, naar Solen maner alt Blændværk til Jorden, har jeg dig ikke behov. Men flyv ikke fra mig nu, det er Nat.

Glemsel, jeg slipper Dig ikke. Jeg river mine Hænder til Blods paa dine skarpe Kløer, mens jeg med Magt drager dine kølende Vinger ned over mit hede Hoved. Aldrig havde jeg troet det saa svært at glemme.

XXIX.

Jeg sidder ved mit Vindue og ser ud i den hvide Aften. Den første Frostsne er falden. Der ligger Sne paa de gamle Huses spidse Gavle, Broen, som fører over Kanalens sorte Vand, er hvid, og Skibene i Havnen ser fantastiske ud med deres tykke Bomuldsmaster og det rimkrystalliserede Tovværk, der gnistrer i Millioner Lysprikker.

En højtidelig Stilhed hersker paa Gaden, ikke et Menneske at opdage. Men i de gamle Huse med de hvide spidse Gavle er alle Vinduer oplyste. For nogle af Vinduerne dæmpes Lyset blødt af Gardiner, mest røde, gennem andre ser jeg lige ind i Stuerne, ser hist en Familie samlet om Aftensbordet, her en ung Dame ved Klaveret. [S. 68]

Jeg sidder med Haand under Kind og lader Tankerne drive paa Maa og Faa, véd ikke, hvad jeg tænker paa, men føler en Længsel i mit Hjærte, der hamrer i urolig Takt, hamrer, saa jeg hører Pulsslagene oppe i Tindingen.

Da begynder en Harmonika at spille. Musikken kommer fra et af Skibene. Jeg skimter en mørk Skikkelse paa et hvidt Dæk, en Skikkelse, der siddende bøjer sig forover og bevæger Armene langsomt frem og tilbage.

De første Toner er skærende falske, men efterhaanden gaar det bedre. En Harmonika lyder kun godt ude fra Vandet, med høj Luft og Himmel udenom, med dyb Stilhed i Naturen. Intet Instrument tolker da saa trofast det ensomme Hjærtes enfoldige Suk — efter det fjærne Hjem, efter Fader og Moder, efter den elskede Pige. Harmonikaen skal føres af brave, barkedede Hænder. Den rummer ikke kunstfærdigere Poesi end en Sømands Bryst, som vides ud og ind af de enkleste Smerter og Glæder.

Musiken bæres skælvende gennem den stille Aften. Den klager saa aabenhjærtigt som et Barn. Enhver maa kunne forstaa, hvad Nød er paa Færde. Jeg hører Melodien som en Sang med de simpleste Ord:

»Jeg sidder i et fremmed Land, hvor de taler et Sprog, jeg ikke forstaaer. Jeg har været inde i den store By, mellem mange travle Mennesker, som ikke bryder sig om mig. Jeg kender ikke det Sted, jeg kunde gaa hen og føle mig hjemme. Saa gik jeg paa Værtshuset med de andre. Der var fuldt op af Piger, som lo til mig og gjerne vilde have fat i mig, fordi jeg havde Penge paa Lommen og var stor og stærk. De drak med mig, og En af dem satte sig paa mit Skød og kaldte mig sin søde Ven. Og jeg blev fuld og gik med hende, og hun tog mine Penge, men gav mig ingen Glæde. Der er kun En i Verden, som gør mig glad, og hun er mange, mange Mile borte. Jeg sveg min kære Pige, og jeg kommer fattig hjem til hende. Jeg er mellem fremmede Mennesker, som ikke bryder sig om mig, og jeg græder, fordi min kære Pige er langt borte og maaske har taget sig en anden Elsker, mens jeg sveg hende.«

Nej, jeg vil ikke høre paa den dumme Musik. Hvad kommer den Sømand og hans Begrædelighed mig ved? Lad ham græde paa sin Harmonika, men lad dog mig være fritaget for at sætte hans Lirumlarum i Ord. Jeg føler ingen Trang til at sørge ... Jeg har endnu min Pung og mit Hjærte i Behold, og Kvinderne tager ikke mere af dem, end jeg selv vil give dem.

Jeg gik ud paa Torvet, hvor Pigerne drejer rundt om en gammel stivbenet Statue som Karusselheste i elektrisk Lys. Jeg valgte den smukkeste og tog hende med. Hun var god og skikkelig, ivrig for at tjene mig og taknemmelig over at være i en pæn lun Stue hos en Herre, der talte høfligt til hende.

Men hun gav mig ingen Glæde, og mens hun kælent lænede sig op til mig og bad mig sige, at jeg holdt lidt af hende, græd mit Hjærte, fordi ... fordi jeg havde været barnagtig og lyttet til en Sømand, der spillede paa Harmonika.

XXX.

Hver Formiddag driver en sær Uro mig ud. Uden Maal flakker jeg om i Byen, Gade op og Gade ned. Jeg søger med Forkærlighed de Gader, hvor de unge Damer promenerer og besørger deres Indkøb.

Skønt jeg intet Maal har, skynder jeg mig altid, som om jeg var bange for at komme for sent. Sagen er, jeg vil ikke tale med Nogen, ikke standses af en Ven, der slaar Følge. Jeg vil være alene.

Jeg spejder rundt i Mængden, men jeg kender ingen. Ofte griber jeg mig i at have stirret Damer af mit Bekendtskab ind i Øjnene uden at hilse. Jeg løber som en Hund, der er kommen bort fra sin Herre. Snart, naar den tror at have fundet hans Spor, piler den glad afsted; snart vimser den raadvild ud og ind med sænket Snude.

Naar jeg, langt borte, ser en boomslynget Nakke af en høj slank Pige, tager Pokker ved mig. Jeg styrter afsted med Skub til Højre og Venstre, indtil jeg forpustet har naaet hende og opdaget min Fejltagelse. En Gang har jeg i Løb fulgt en Droske til den fjærne Forstad for at se en vissen gammel Jomfru stige ud. Det var et blaat Regnstykke, der havde narret mig.

Hver Dag, naar jeg træt og skuffet vender hjem, beslutter jeg, at nu skal det have en Ende.

Men næste Morgen er Uroen atter i Kroppen og jeg haster ud, som om jeg var bange for at komme for sent.

XXXI.

Hvorfor søger jeg Maria? Hvad vil jeg hende?

Have hende tilbage? Begynde forfra med hende? Nej, visselig ikke. Den Saga er sluttet, der er ingen Fortsættelse.

Jeg vil intet uden det ene: se hende; vide, om hun lever. Saasnart jeg blot har vekslet to Ord med hende, er mit Ønske opfyldt. Saa har min Sjæl Fred. Men denne Gravstilhed, dette Døds mørke, der har lagt sig mellem hende og mig, piner mig og ægger mig. Jeg maa vide Besked.

Hvorfor har hun ikke ogsaa skrevet? Den stygge, onde Pige. Har hun gjort det af Beregning, da ve hende! Hun skal ikke dø i Synden. Jeg skal hævne mig, jeg skal udfinde den ondeste Pinsel. Hvilken Vellyst at se hendes spinkle Legeme ryste i Skræk, se hendes bedende Øjne og ikke kende til Medlidenhed. Ja, pine Dig Maria. Men saa bagefter dække Dig med Kys, holde Dig skælvende i mine Arme og med ømme Ord stryge Angsten af din Sjæl.

Eller har hun glemt mig? Umuligt. Saa hastigt glemmer ingen forelsket ung Pige. Og Maria glemmer aldrig. Har hun ikke stavnsbundet sig til mig? Har jeg ikke taget hver hendes Sans, hver hendes Tanke i Ed, at min er hun, min til sin sidste Time, min, naar og hvor jeg vilde?

Saa skriv til hende! Lad hende høre sin Herres Kalden, og hun vil komme.

Nej og atter nej. Hvad skulde jeg med hende, naar hun kom? Jeg vil hende jo intet.

Intet, intet.

[S. 76]

Men hvortil da disse Grublerier? Bort med dem. Lad dødt være dødt. Plant en Rose paa Graven. Og glem.

[S. 77]

XXXII.

Jeg sidder og glemmer.

Rundt om mig lyder Latter og glade Hvin, simple Ord og fine Ord af Kvinder, som er til Fest. Jeg ser hvide Legemer, røde Munde, Arme, som gæstfrit bredes ud, Barme, der bølgende venter.

Der er Fest hos mig som ingensinde før. Jeg sidder og smiler, mens Larmen stiger. Festen drager forbi mig, en dansende Kæde af Kvinder, som leende spidser Munden til Kys og klinker med mig og hvisker mig i Øret, at de elsker mig.

Kæden danser mig forbi, og jeg sidder ene tilbage og glemmer. Glemmer, at der var Fest, glemmer Ansigterne, som drog mig forbi, glemmer alt, uden det, at Maria ikke var med. Glemmer ogsaa det, mens Dagene gaar.

XXXIII.

Der voksede Græs paa Graven.

Saa var det, at jeg en Formiddag kom over Torvet. Det var ret et Herrens Vejr. Blæsten jog rundt om Statuen, hvor om Aftenen Pigerne kører Karrusel, og gennem den tykke sorte Luft piskede en drivende Tøsne.

Jeg gik og glippede mig frem gennem Uvejret, da der pludselig lysnede et Foraarsglimt foran mig. En lyserød Blomst paa en Hat. Hatten paa en høj slank Pige. Maria. Ja Maria!

Vi stod overfor hinanden midt paa Torvet, hvor Vejret huserede værst. Vi stod Ansigt til Ansigt — blussende og våde af Regn og Blæst — stod og lo.

Hvad ænsede vi Vejret? Var det koldt, stormede det, sneede det endnu? Jeg tror det, for vi havde det store Torv ganske for os selv. Hvad jeg sikkert véd, er, at foran mig straaede Solen ud af de dejligste Øjne, blomstrede Vaaren paa de sødeste Kinder.

Vi lo, saa vi næsten ikke kunde høre op, saa hjærteligt, saa overgivent, saa meningsløst. Hvad siger jeg: meningsløst? Nej, aldrig har der været bedre Mening i at le.

Vi lo og vi spurgte i Munden paa hinanden: »Hvor har Du dog været, Maria? Jeg troede, Du var død.« »Og Du da? Jeg troede, Du var rejst.« »Men hvorfor skrev Du ikke?« »Fordi Du havde forbudt mig det.« »Det havde jeg ganske glemt.« Og vi lo igen.

Nu spørger min strænge Censorinde: Og da I havde udlet, I Grinebidere, gik I vel pænt hver til sit?

[S. 81]

Nej, min Naadige, vi fulgtes hjem til mig.

[S. 82]

XXXIV.

Maria var atter hos mig. Men ingenlunde som før.

Derom var vi ganske enige: begynde vort Forhold om igen, umuligt. De Dage, hvor Maria for Alvor var min lille Pige — for evigt forbi. Rigtigt bemærkede Maria ogsaa, at, rent bortset fra alle Fornuftgrunde, vilde det være blodig Synd, om hun, der nu havde gennemgaaet alle Skilsmisens Kvaler og efter en heroisk Kamp endelig bragt sit Hjærte til Ræson, paany skulde udsættes for saa store Sindsbevægelser. Hun anførte mine kønne Ord, at vi jo ikke vilde gøre hinanden Fortræd.

At vi ikke vilde det, derpaa gav vi hinanden Haanden.

[S. 83]

Naar vi nu mødtes, var det uden Forpligtelser paa nogen af Siderne. Der skulde ingen Aftale være mellem os. Saas vi ikke, var det ingen Sorg. Saas vi, var det godt, som naar to gamle Venner tilfældigt træffes og tilbringer en glad Aften sammen. Ansvarløshedens, Frihedens gyldne Ideal skulde vi virkeliggøre.

Maria bedaarede mig ganske i sin nye Skikkelse. Hun talte som et Kateder, saa gennemtænkt, saa uomstødeligt. Netop saadan var det, jeg vilde have hende nu, da jeg egenlig var færdig med hende, men alligevel satte Pris paa ikke helt at tabe hende af Syne.

Andre Kvinder, Kvinder, for hvem Kærligheden ikke er et medfødt Talent, Kvinder, hos hvem det erotiske Instinkt er afstumpet og som har erstattet det med en Hoben Klodsmajor-Teorier, vilde ikke have handlet saa snildt. De vilde have tænkt: nu er det Tid at stille sine Krav, nu da han igen bider paa Krogen. De vilde, hyllende sig deres Kvindeværdigheds kostbare Kappe, ladet mig købe hver Indrømmelse med en Haandfæstning. Og jeg vilde bedt dem rejse Pokker i Vold som de Sælgekoner, de var.

Maria var ikke værdig og ikke fra Amager. Hun rakte mig en Kurv med saftige Frugter og duftende Blomster, bad mig frit nyde og glædede sig, naar jeg trængte til at kvæges. Og hendes Kurv var skønnere og mere fristende end nogensinde.

[S. 85]

XXXV.

Maria var bleven mangfoldigere. Jeg forlod hende som jeg modtog hende: en yndig Blomst fra Naturens Haand. Den er smuk, fordi den ikke kan være andet, men den kender ikke sin Skønhed. Den folder sig smilende ud med alle de Blade, den har, naar Solen skinner paa den, og den putter sig forknyt og gør sig lille, naar et koldt Vindpust strejfer den. Maria var en elskende Pige uden Anelse om Kærlighedens Kunst.

Hvilken Naturens Trolddom er det, der forvandler den vilde Rose til en svulmende *la France*? Jeg genfandt Maria som en kyndig Kvinde, der sikkert beregner sin Skønhed, opløser sit Væsen i utallige Nuancer og sammensætter dem til stadigt nye Tillokkelser.

Var det virkelig min lille beskedne, min uvidende og barnagtige Pige, som nu traadte ind ad min Dør, straalende og sejr sikker, fornem som en Prinsesse, i raslende Silkeskrud og spredende om sig en hed Drivhus-Em?

Maria, dejlig var Du i din Pragt. Men allerdejlignst, fordi der altid gennem de mange Farveskiftninger tonede min vilde Roses simple ene Farve, gennem den hede Drivhus-Em bølgede din Naturligheds svale friske Duft.

XXXVI.

Min pragtfulde Maria. Tilgiv, at et Smil trænger sig frem, naar jeg tænker paa, hvor umaadelig pragtfuld, hvor damesikker Du var, ikke helt fri for en Smule Imponerethed over din egen Storartethed.

Jeg smiler nu, som jeg ofte tilforn smilede, naar Du kom anstigende i Sus og Brus, nedlod Dig i min gamle Lænestol, med Næsen i Sky indledede en aandrig Konversation og, beskyttende, titulerede mig »min Ven«.

Din Ven nød med andægtig Mine din allerkæreste Vigtighed ... indtil han pludselig gjorde kort Proces: tog, trods hendes Forskrækkelse for Anstanden og den pragtfulde Dragt, hele den storartede Dame i sine Arme, bar hende ind foran Spejlet, plukkede Fjerene af hende og rastede ikke, før den pragtfulde Maria i ingen Henseende var at skælne fra den lille Søndagspige i den blomstrede Kjole.

XXXVII.

Marias Pragt? Hvor kom den fra?

Jeg ser dette Spørgsmaal male sig dels med Bekymring, dels med slet dulgt Ondskabsfuldhed paa de lyttende Læseres Ansigter.

Jeg kunde saa let som ingenting give de nysgærrige Spørgere en Slidder for en Sladder. Jeg kunde f. Eks. sige, at Maria havde arvet en rig Onkel fra Australien eller at hun havde vundet i Lotteriet. Eller jeg kunde fortælle, at hun var kommen paa Finansloven — hvad hun sikkert havde fortjent bedre end de fleste af de Damer, som Staten holder til at digte, skønt de aldrig har indlagt sig halvt saamegen Fortjeneste af Poesien som Maria. [S. 90]

Jeg foretrækker imidlertid at lade Læserne i Uvidenhed om Marias Pengeforhold, der er en ganske privat Sag. Saa kan de for min Skyld tro, om de vil, at hun stjal eller erhvervede sig sine Midler paa anden kriminel Maade. Eller de kan — jeg henstiller det til de Velvillige — tænke, at Maria muligt, nu da hun var bleven ældre, fik flere Naalepenge af sine ganske velhavende, men før saa økonomiske Forældre.

[S. 91]

XXXVIII.

Efter god poetisk Skik burde jeg uden Tvivl have afsløret Marias Forældre med alle deres Fortrin og Mangler. Nu er det lovligt sent, og hvorfor desuden fortrædige disse Agtværdige, der ikke kommer Historien ved?

Der er derimod en Anden, jeg nødsages til at præsentere. Det er Marias Bejler.

En Dag kom Maria og fortalte mig, nonchalant, som var det en Hverdagsbegivenhed, at hun havde modtaget et Frieri. Hun var dog aabenbart i høj Grad opfyldt af Sagen. Hun havde bedt om Henstand med Svaret og æskede nu mit Raad.

Jeg kendte Marias Bejler og kunde altsaa forsaavidt give hans nøjagtige Signalement. Jeg skal ogsaa straks fortælle et og andet om ham, men jeg forudskikker den Bemærkning, at det selvfølgelig er Løgn det meste. Hvor gik det an at nævne Manden ved hans rette Navn og Profession, fortælle, hvem der er hans Skrædder, og portrættere alle hans Filipenser? En god Ven af mig, en fin Smagsdommer, en højt agtet Kritiker hævder imidlertid, at Forfatterne ikke tør snyde Publikum for Oplysninger om deres Personers borgerlige Stilling m. a. m.

Jeg kundgør da, at Marias Bejler var en velagtet Fabrikant. Jeg vælger denne Titel, dels fordi den forlener sin Indehaver med alle Romanlæseres Sympati — og jeg vil være ridderlig mod denne Stakkel, som er i min Magt og som jeg uden Risiko kunde gøre til en Pjalt eller en Djævel — dels fordi Fabrikant er det mest elastiske Erhvervsbegreb af alle. Man kan fabrikere Rullemaskiner og Oste, Margarine og Oliemalerier, Aviser og Skandaler, Kanoner og Ammøse!

Marias Bejler var altsaa Fabrikant, ej Olding og ej Yngling, en Mand i sine næstbedste Aar, med en lovende Fortid, en konsolideret Nutid og med Mulighed for alt i Fremtiden.

I det hele taget en Mand, hvis Tilbud det vel var værd at overveje.

XXXIX.

Ved fælles Overvejelse kom vi til det Resultat, at Tilbudet ikke burde afvises, men at Forlovelsen indtil videre skulde være hemmelig og at der ikke for det første kunde være Tale om Ægteskab.

Denne Aftale besejlede vi med mange Kys, hvorpaa jeg udbragte de Forlovedes Skaal og holdt følgende Formaningstale til Maria:

»Naar Du nu bliver gift, Maria — sagde jeg — skylder Du altsaa, næst mig, din hæderlige Mand Lydighed og Troskab. Vær trofast, saalænge det paa nogen Maade er Dig muligt, selv om din Mand vitterligt holder Elskerinder i Høbet; men bliver Troskaben Dig omsider for byrdefuld, da husk, at Du er Vogterske af Din Mands Ære, og sørg hensynsfuldt for, at den ikke offentlig beklikkes. Thi det er den uhyre Forskel paa en Mands og en Hustrus Utroskab, at den utro Mand ikke forklejner Hustruen, mens Konen ved en almindelig bekendt Utroskab gør sin Mand fuldkommen latterlig. Maaske er dette dumt og uretfærdigt, men det er nu en Gang saa. Har været det fra Arilds Tid og vil være det, saalænge Ægteskabet bestaar. Maaske er det heller ikke saa dumt endda. Der er ialfald den sunde Mening deri, at Konens Utroskab høster i Ægteskabet, Mandens udenfor.

Tvi den Kone, der paa en opsigtvækkende Maade gør sin Mand til Hanrej. Men de er ikke bedre, Maria, de Koner, der, maaske realiter trofaste, lader sig se i Selskaber og Teatre, paa Gader og Stræder, med en svansende Skare af Tilbedere om sig, mens Manden sjokker bagefter som Per Tot. Der er ingen Undskyldning for dem. Selv den sølleste Mand er for god til at fremvises paa Markedet af den Kvinde, hvis Børn bærer hans Navn. Alle tilhobe burde de stryges til Kagen.«

Saa strænge Ord sagde jeg Maria til Fordel for hendes tilkommende Mand.

XL.

Jeg nærede, til at begynde med, kun de velvilligste Følelser for Marias Bejler. Han forulæmpede mig ikke. Han skulde en Gang have Maria. Ja. Men foreløbig havde jeg hende; og naar jeg først var færdig med hende — saa i Guds Navn! Han skulde faa min Velsignelse med paa Købet.

Men det skete, at Fabrikantens Sind forvirredes af en Højheds-Dæmon og at han vilde vise sin Magt over Maria. Han, der burde have indtaget en beskedent afventende Holdning, begyndte at optræde som hendes retmæssige Herre. Han vaagede med Nidkærhed over hendes Færden, han vovede endogsaa at udspionere hende, og han kom med forblommede Hentydninger og Trudsler, hvilke hun opfattede, som om han anede hendes Forhold til mig.

Det lykkedes ham virkelig at forvirre og forskrække Maria. En Dag erklærede hun mig, at hun ikke længer turde besøge mig. Hun frygtede for Fabrikanten, der var kendt som en ubændig Natur.

Da var min Langmodighed forbi, og jeg talte til Maria som en bedrøvet og fortørnet Profet til et frafaldent Folk.

Hvem — sagde jeg — er din Herre, han eller jeg? Hvem har gjort Dig lykkeligere end nogen anden Pige paa Jorden? Hvem har ført Dig ind i Kærlighedens forjættede Land? Maria, Maria, vender Du Dig troløst fra mig, glemmende alle mine Velgærninger? Men det forkynder jeg Dig: ringeagter Du den Ed, Du har svoret mig, jeg din Herre, hvem Du tilhører og hvis Haand Du ikke kan undløbe, jeg forbander Dig og jager Dig bort fra mit Hus. Og min Forbandedes Svøbe skal alle Dage være over Dig. Gaa nu, om Du vil. Vælg mellem Fabrikanten og mig.

Da Maria fornå min retfærdige Harme, græd hun bitterligt, anklagede sin egen Svaghed og anraabte mig om ikke at forstøde hende.

Og jeg tilgav Maria og førte hende under store Æresbevisninger til mit Leje. Men mit Hjærte svor skaanselsløs Hævn over den formastelige Bejler.

XLI.

Paa min Eng græsser en hvid Hind. Det er den tammeste og yndigste Hind i Skoven. Den æder af min Haand, og, saasnart den hører min Røst, kommer den springende.

Der er mange andre Hinde, der kredser om min Eng. Jeg lokker dem ind og byder dem at græsse. Men de vejrer den hvide Hinds Spor, de føler sig ikke trygge. Og saasnart jeg i Skovbrynet skimter min hvide Hind med lyttende Øren og spejdende Øjne, jager jeg dem alle bort.

Min Eng tilhører den hvide Hind, og den tilhører mig. Den er min Lyst og Glæde. Den æder af min Haand, og den følger alle mine Vink.

Min hvide Hind, lad den frit lege i Skov og paa fremmede Enge. Men kommer der en Jæger og vil fange den ind, kommer der en Jæger, der vil tage den fra min Eng og sætte den paa sin og lære den at æde af hans Haand — da, min hvide Hind, skal jeg vise, at Du er min, og jeg skal rive Dig af hans Snarer hver Gang, han tror, at nu har han Dig.

XLII.

Maria, min hvide Hind. Tak være Dig, at Du bevarede dit Hjærte standhaftigt i hine Prøvelsens Dage.

Saa ubekymret om Faren sprang Du mellem din Bejlers Snarer og min Eng. Han truede og han lokkede, men just som han mente, at nu var Du i hans Garn, fløj Du i hastige Spring bort for at æde af min vinkende Haand.

Kendte Du Anger og Skrupler ved det dobbelte Spil? Vistnok, naar Du var borte fra mig. Dine Breve talte derom. Du bad mig slippe Dig. Eller Du bad mig befale Dig at slippe den Anden.

Men naar Du velbeholden var naaet ind til mig og dit Hoved hviled i mit Skød, var al Anger og Angst som blæst bort af din Sjæl. Her var trygt og godt at være, her var i salig Vished Livets eneste Lykke. Vi to alene. Ingen og intet vi savnede. Hvad vedkom alt det andet os? Lad dem jage og kæmpe derude i Verden, lad dem græde og juble, lad dem slide sig op i Had og Fortvivelse. Her var en fredlyst Plet, en Time af Saligheden nedsænket i Jordens Jammerdal.

Men jeg husker ogsaa, Maria, din skælvende Frysen, naar Du i den mørke Nat gik fra mig, husker det langelige Blik, hvormed Du i stum Fortvivelse tog Afsked med mine Stuer.

Hvorfor bad jeg Dig ikke blive?

Jeg vidste jo ikke den dejlige Hemmelighed, som mit Bryst gærrigt skjulte, den, Du anede, din Sjæl til Styrkelse i hine Prøvelsens Dage.

XLIII.

Jeg vidste kun, at jeg sad som en Konge med den kosteligste Skat i min Haand. Skatten var i min Haand, og jeg var Konge. Kunde bruge den eller skænke den bort, alt efter mit kongelige Lune.

Hovmodig sad jeg med min Skat, holdt den triumferende op for mine kyndige Øjne og sagde: Denne Skat er i Sandhed sjældnen, og ve den, der vil vove at stjæle den fra mig. Den er min af Guds Naade, jeg skylder Ingen Regnskab for den. Den behager mig, denne Skat, det lyster mig at bruge den. Men maaske det imorgen behager mig at slænge den bort; thi jeg er Konge og mit Skatkammer er fuldt.

Som en hovmodig Konge holdt jeg Maria i min Haand. Tryk i min Herskerret legede jeg med hende, slap hende overmodigt og nød det dobbelt at erobre hende tilbage. Vidste, at naar jeg sagde: kom! saa kom hun, og naar jeg sagde: gaa! saa gik hun. Men vidste ikke, at den Dag skulde oprinde, da jeg i fattig Angst og Vaande glemte alt Hovmod og bad: Bliv hos mig, min sjældneste, min eneste Skat.

XLIV.

Min Skat var i min Haand.

Jeg kommer en Aften silde forbi en stor Restaurant. Første Sal er straalende oplyst og fra de aabenstaaende Vinduer lyder Dansemusik.

Pludselig husker jeg, at Maria var buden til Bal den Aften og at Ballet skulde staa netop her. Altsaa danser hun deroppe, danser med Fabrikanten, der sagtens kroer sig, for at Enhver kan se, at Maria er hans.

Men vogt Dig, min gode Bejler, nu kommer Hævnen, fordi Du vover at bestride min Suverænitæt over Maria.

Jeg gaar ind i Kaféen, forlanger Blæk og Papir og skriver: »Jeg vil ikke have, at Du længer er sammen med *hans*! Bliv syg og kom til mig, der er syg af Længsel og Lyst. Hvis Du elsker mig, kommer Du.«

En Tjener lover for gode Ord og Betaling sikkert og ubemærket at bringe Billetten i Marias Haand. Og jeg gaar hjem.

Jeg bereder Stuen festligt. Der er ingen Uro i mig: jeg véd, hun kan ikke svigte. Og knap har jeg endt mine Forberedelser, før en Vogn ruller op for Porten og jeg ser — fra Vinduet — en hvidklædt Dame stige ud.

Hun staar i min Stue, med bølgende Barm og Haanden presset mod det højt bankende Hjærte. Et Drømmesyn saa skønt. En skumklædt Nymfe. Som Skum, blød, tæt og dog saa flygtig, den hvide Kjole, Lag paa Lag af det spindelvævtyndeste Hvide, et Stof saa luftigt, saa æterisk, som kunde det dunste bort ved Berøring. Ja, et Drømmesyn. Og Maria føler sig selv som i en Drøm, ser sig forundret smilende om og siger, hun ikke fatter, at hun virkelig er her; ikke fatter, hvordan hun slap bort fra Ballet og Bejleren; kun véd, at hun fik mit Brev og at hun maatte afsted ...

Men da Vognen atter har bortført Maria, aabner jeg Vinduet og indaander den koldt rislende Natteluft. Alle Stjærner er tændte paa den høje Himmél. Og i kongeligt Overmod ler jeg op til den himmelske Balsal: Om Maria dansede blandt Englene, jeg tvang hende til mig paa mit Bud.

XLV.

Jeg ser atter de eksaminerede Moralister komme anstigende med Briller paa Næsen og Lærebøgerne i Lommen for, efter alvorlig Overvejelse, at give Maria Skudsmaal som en daarlig Pige.

Hvor kunde hun handle saa stygt imod den fortræffelige Fabrikant, der havde de agtværdigste Hensigter med hende? Kunde hun endelig ikke holde sig i Skindet, var det ialfald hendes soleklare Pligt (Lærebogens Kapitel VII, Afsnit B, Anmærkning 3) at bryde med ham.

I soleklare Muldvarpe, forbliv i Jeres underjordiske Gange og vedtag dér, saameget I lyster, jeres Protest-Resolutioner imod Blomsternes altfor udfordrende Farver og Fuglenes letfærdige Kvidren, der generer anstændige og fredelskende Muldvarpe. Men berør ikke med jeres lodne Selvgodhed Marias unge Anfægtelser og Vildfarelser i Livets Irgange. Maria var som en Sommerfugl, der tumler om i en Have. Blomsterne lokker og hvisker alle: »Kom til mig, Du smukke Sommerfugl!« Kun den Blomst, hos hvem den gerne altid blev, siger: »Stol ikke paa mig. Naar en kort Stund er gaaet, jager jeg Dig bort.«

Hvilket lønligt Haab Maria stadig bevarede i en Krog af sit Hjærte, det véd jeg nu. Men jeg véd ogsaa, at hun ikke turde gøre sit Bestik efter dette Haab, næppe nok turde tilstaa for sig selv, at hun nærede det. Saa syntes da vort Forhold hende en Lykke, som kun skænkedes for et flygtigt Øjeblik, en Lykke, som tilfaldt hende helt udenfor Livets regelmæssige Budget og som hun ikke skyldte Regnskab for. Siden havde hun jo et langt Liv for sig til at være sin hæderlige Mands hæderlige Kone.

Uden Skyldbevidsthed, tværtimod i stolt Sikkerhed paa sin gode Ret, gav hun sig hen i harmonisk Skønhed.

XLVI.

Ugudelige Forfattere siger: skøn som Synden.

Jeg er ikke ugudelig og giver dem ikke Ret. Synden er hæslig. Dens Ansigt er krampagtig fortrukket, dens Læber hvide, dens Hænder skælvende, den sniger sig om i Mørket med fejge Blikke. Og der udgaar fra dens Mund en stinkende Aande, som forpester al Livets Glæde.

Jeg kender denne Synd, jeg har været til Gæstebud med den. Jammerfulde Gæstebud, hvor Vinen smagte som Malurt, hvor Rædslen stivnede Smilene, hvor Ens Blod frøs til Is under en klaprende Dødningmunds raadne Kys.

Syndens Væsen og Kendemærke er Grimhed. Lad Synden blive skøn, som Maria var skøn, og den er ikke Synd.

XLVII.

Selv sætter jeg nu Moralens Glar for mine Øjne og vender dem mod Marias Bejler.

Han var en Hædersmand, jeg ser det. Og såå jeg end det modsatte, jeg sagde det ikke. Thi jeg har gjort mig det til en Pligt at tale godt om ham.

Han var da en Hædersmand, og jeg priser ham, at hans Hensigter med Maria var agtværdige. Dog det manglede blot, at de ikke havde været det.

Jeg giver ham alle Fortrin — uden ét: han var ingen Mand.

Og mit Bevis?

Han klamrede sig til en Pige, der ikke elskede ham. Men maaske løj hun for ham? Hvem anden kender de Ord, der er faldne mellem de to? Jeg ikke. Men jeg véd, at enhver Forelsket skælner løjede Kærlighedsord fra sande saa let som en Diamanthandler ægte Stene fra uægte. Kærligheden vejer finere Vægt end nogen Vægtskaal. Den vejer ikke et Bogstav, ikke en Tøddel forkert.

Marias Bejler vidste, at hun ikke elskede ham, saasandt som han elskede hende. Alligevel lod han hende ikke gaa. Han vilde nøjes blot med Smulerne fra hendes Hjærtens Bord.

Men den Mand, der »nøjes«, er ingen Mand. Maria er sikkert den atraaværdigste Kvinde i Verden, og jeg elsker hende. Men vidste jeg, at hun kendte eller drømte nogen højere Lykke end at være min, jeg vilde ikke eje hende. Og hellere bed jeg min Tunge af, end jeg tiggede hende om Kærlighed. Man samler Brød i Tiggerposer, ikke Kærlighed. Man betler sig til Embeder, Titler, Gunst og Gave, ikke til Kærlighed.

Den Mand, som faar en tilbetlet Kone i sin Seng, han sætte sig ligesaa gjerne straks ud paa Taget som Vejrhane.⁵ Thi han har ikke anden Opgave i sit Ægteskab end at vise Vinden for Elskerne.

XLVIII.

Jeg lader hine Dage glide forbi min Erindring, og jeg ser dem som et uafbrudt Sejrstog.

Jeg sidder i min befæstede Borg, som en Ørn i sin høje Rede. Men Kampens Spænding og hidsende Tummel lokker mig ud. Jeg drager til fremmede Kyster, jeg gør Landhugst og hærjer Fjendens Byer. Jeg vender tilbage med Snækken fyldt af herligt Bytte, og Festens Blus tændes i min høje Borg.

Eja, saa lystig en Dans. En Kamp uden Frygt for Nederlag, en Fest uden Tanke for Dagen derpaa.

Man siger, at de gamle Vikinger fandt den blindest tilbedende, den mest trofaste Hengivelse hos de Kvinder⁷¹de røvede fra fremmede Strande. Jeg synes, det lyder troværdigt. Enhver Kvinde drømmer om en Røver, der bydende begærer og tager hende i stærke Arme. Og jeg tror ikke paa Munkelegenderne om unge Jomfruer, der hellere taalte Fængsel og Tortur, ja hellere Døden for egen Haand, end en forelsket Røvers Favntag. Det er Sagn for Ammestuer, ikke for Jomfrubure, hvor Fuglene er flyvefærdige.

Jo dumdristigere jeg bortførte Maria, des hedere blussede hendes Kærlighed. Saá hun min Snække nærme sig Stranden, flygtede hun paa Skrømt. Saameget dejligere var det at blive baaren ombord fremfor at trippe godvilligt over en tilrettelagt Landgangsbro.

XLIX.

Festens Blus er tændte. Jeg venter Maria.

Jeg sidder ved Væggen ud mod Trappegangen. Der kan jeg høre, saasnart hendes Fod berører Trappens nederste Trin. Mine Tanker vorder saa milde, mens jeg venter Maria, hvis Fod om faa Øjeblikke vil knirke paa min Trappe. Saa ofte nu jeg har siddet ventende og lyttet efter denne første Bebudelse af Marias Komme. Og end banker mit Hjærte lige længselsfuldt. Min søde lille Pige, om Du anede, hvor jeg længes. Du véd det ikke, Du ser mig altid saa rolig. Det falder Dig ikke ind, at din Elsker i ensomme Stunder kender til den ubestemmelige Angst, som faar Hjærtet til at sitre. Du kæreste af alle kære, jeg er en stivsindet, forfængelig Nar, som ikke drager Dig ind til mig, lægger din Haand paa mit Bryst og siger: »Føler Du Uroen derinde? Ja Du, sikrere er din sikre Elsker dog ikke paa Dig, end at han har hjærteondt, hver Gang han venter Dig og hver Gang Du gaar fra ham.« Maria, min velsignede Skat, om lidt træder Du ind ad min Dør, og mit forfængelige Hjærte skjuler sin nylige Kval. Jeg siger Dig mange smukke Ord, jeg giver Dig mange sandfærdige Kys, men mit Hjærtes Uro kan jeg ikke tilstaa. Gid jeg kunde. Hvor godt en Gang at løse op for dette Hjærte, som snører sig sammen og gør ondt. Hvor godt hensynsløst at flænge sit Bryst, lade Længslen og Angsten strømme som rislende Blod og faa Luft. Jeg kan det ikke, Maria. Jeg er en Spotter i mit eget Hjærte. Jeg er en forfængelig Nar. Jeg kan det ikke, jeg tør det ikke.

... Porten slaas i. Jeg farer lyttende op. Nej, det er tunge, slæbende Trin, ikke Marias hastige Svæven. [S. 120]

Og jeg sidder atter ventende. Men jeg finder ikke Traaden i mine Tanker fra før. Jeg tænker kun det ene: Hvorfor kommer hun ikke?

I Piger, som har en Elsker, om I holder af ham, da lad ham vente én Gang forgæves og aldrig siden. Gaar han uskadt ud af den første Prøve, da stol paa, at han er oprigtig forelsket. Men byder I ham anden Gang den forgæves Ventens Helvede, da véd han, at I ikke er hans Kærlighed værd.

Jeg venter, mens Minutterne jager som Sekunder over Urskiven. Om jeg kunde nagle Tiden fast!

Men aldrig har Tiden haft Il som nu, da hvert flygtende Minut tager et Haab med sig. Mit Hjærte kæmper for ikke at give tabt. Det fremtryller i utrættelig Iver nye Forklaringer, nye Undskyldninger. Slaa Dig til Taals, hun kommer sikkert. Hun er bleven forsinket, hun har husket Aftalen galt, hun opholdes paa Vejen. [S. 121]

Mit Hjærtes Møje er spildt. Mens Timerne rinder, forbløder mit Haab. Og Tvivlen og Spotten hoverer.

Jeg forbander Maria, jeg kalder hende den usleste og falskeste Pige. Der er ikke den Mistanke saa hæsli, at jeg ikke griber den, ikke den Pinsel saa grusom, at min hævnssyge Tanke ikke spænder Maria paa den.

Tilsidst finder jeg mig selv i sløv Haabløshed siddende paa Kanten af min Seng, stirrende gennem den aabne Dør ind i Spisestuen, hvor Festbordet staar dækket med fine Retter og Vine og mange Lys.

Jeg rejser mig, gaar hen til Vinduet og aabner det. En blød og tæt Foraarsregn siver gennem den milde taagede Luft. Jeg staar med Panden mod den vaade Vinduespost. Den bitre Smerte er forsvunden, jeg er kun saa træt, saa træt og saa tør om Hjærtet. Hvor den bløde, fugtige Luft lindrer. Den tørre Træthed løser sig op i mildt Vemod, i en stille sagtmødig Længsel. Kom Du i dette Øjeblik, Maria, jeg gjorde Dig saavist ingen Fortrød! Jeg lagde min Kind til din, og i den linde Foraarsaften, som løser alt Haardt og Frossent, tilstod jeg Dig mit Hjærtes dejlige Hemmelighed, som nu dæmrer i min Sjæl.

— — Jeg vender mig og ser, med et Smil, Lysene stadig brænde paa Festbordet. Jeg slukker dem langsomt, et efter et. Og jeg sidder endnu længe i Mørket, uden at tænke, uden at lide, uden Begær og uden Savn, kun opfyldt af sagtmødig Længsel og en øm Trang til at være god imod Maria.

L.

Morgenen, Forklaringen og Maria kom. Og alle Nattens forvirrende Taager bortvejredes.

Forklaringen var saa simpel som muligt, kun ved et Uheld havde den ikke naaet mig om Aftenen.

Hvilken Taabe jeg havde været. Frygte for, at Maria skulde svigte mig. Nej, mere end nogensinde var hun min.

Jublen svulmede i mig. Bort al Svaghed. End rider jeg usaaret gennem Striden, end følger Sejren min Fane.

Maria, om Du havde set mig den foregaaende Aften! Nu saá Du mig tryk og smilende som altid, venlig og overbærende, tagende det hele som det, det var: en kedelig Fejltagelse.

Spillede jeg min Rolle godt? Eller anede Du, at der var noget bagved, noget, som skulde fordølges Dig? Følte Du, da jeg trykkede Dig i mine Arme, at min Lykke var større end jeg vilde tilstaa?

Laa der maaske en alt gennemskuende Underfundighed i dit Blik, da Du opdagede de nedbrændte Lys paa det endnu dækkede Bord og, med et bebrejdende Smil, sagde: »Nu er Du igen gaaet sent i Seng« ...?

Og da jeg svarede: »Ja, jeg havde et paatrængende Arbejde at besørge«, var det da helt oprigtigt, helt uden Ondskab, Du henkastede: »Ja hvad andet skulde vel holde Dig oppe saalænge?«

LI.

Som Læserne vil have bemærket, er der nu endelig kommet lidt Fart i denne Beretning om min og Marias Kærlighed. Historien haster mod sin Afslutning, og Paranteser er næppe længer æstetisk tilraadelige.

Jeg tvinges dog til endnu et Holdt paa Vejen. Jeg ser for mig en Hoben spydigt vrissende og vrængende Ansigter, som jeg maa have fjærnedede.

Det er de sidste Dages Hellige, Poesiens dunhagede Asketer og spekulative Grønskollinger. De betragter med ubeskrivelig Foragt denne Kollega, der paa ganske forældet Vis digter om Kvinder og Kærlighed. Nej, saa forstaa de bedre en nutidsvarende Poesis Krav. De stiger paa langstrakte Adjektiver op til Stjærnerne, slaar en Passiar af med Vorherre og serverer deres himmelske Interviews i al den taagede Dybsindighed, som de kan presse ud af deres uklare Hoveder.

Det er Poesi, saa Enhver kan forstaa, at Poesi er noget andet end almindelig menneskelig Tale. Og det er Poeter med virkelig ædel Stræben, Poeter, som ikke mænger sig med noget saa ordinært som at fortælle om to, der elsker hinanden.

Disse unge Digtere har gjort den imponerende Opdagelse, at de er af et for fint Stof til at elske. Elskov fornædrer dem, bortvender deres Sind fra de høje Kald, tilsmudser deres jomfruelige Sjæle, som de tror Himlen slikker sig om Munden efter.

Lad dem blive i Stjærnerne, de Skrog, og dunste. Jordens smukke Piger savner dem ikke. Og kommer de en Dag luskende ned med deres Brynde — saaledes kaldes Kærlighed i Stjærnerne —, saa vil selv den tarveligste Donna fra Smaagaderne lære dem, at der er mere digterisk Visdom at finde i to Pigeøjne end i samtlige Fiksstjærner.

... Hvorpaa jeg gaar videre med Maria.

LII.

Jeg føler mig bekymret paa Pulsen. Hvad fattes mig? Hvilke fremmede Vædsker har blandet sig i mit Blod og gjort det sygt? Der brænder Ild i mine Aarer, i mit Hoved jager Feberen. En evig Angst er over mig. Om Dagen lammer den al min Ævne, saa jeg timevis sidder ørkesløs og stirrer tomt frem for mig. Men om Natten, naar jeg sent er falden i Blund, lurur Angsten i mit Øre for pludselig at skræmme mig op, saa jeg vaagner med Skrig paa Læben.

Jeg skammer mig ved min Svaghed, og mindst af alt vilde jeg tilstaa den for Maria.

Maria trænger just til megen Støtte nu. Hun er ikke glad. For om faa Maaneder skal hun giftes med sin Bejler. Hun græd forleden, hun var hos mig. Jeg maatte gøre mig stærk og tale opmuntrende Ord til hende. Det var jo noget, vi vidste forlængst, at hun en skønne Dag skulde giftes. Min skæmtende, ligegyldige Ro faar ogsaa Marias Taarer til at standse. Hun giver mig Ret, hun spørger som jeg og siger, hun var et taabeligt Barn. Men da jeg ser Maria smile, sætter jeg Glasset, jeg holder i min Haand, saa fast paa Bordet, at det splintres i tusinde Fliser. Maria betragter mig forundret, men siger intet, og jeg ler højroestet. Jeg frygter, hun har opdaget min Galskab, og tvinger mig til at være lystig som aldrig før. Forundringen viger ikke fra Marias Blik. Men da hun gaar, siger hun — jeg tør ikke spørge, om hun gør Nar —: »Hvor Du har været munter idag!«

Ja, jeg er gal. Jeg fejler legemligt intet. Min Puls, som jeg nøje prøver, slaar normalt. Jeg spiser og drikker, jeg omgaaas mine Venner, og de mærker intet. Mit Ansigt forraader ingen Smerte, mine Øjne er klare. Men i mine Aarer brænder Ild og der staar røde Flammer for mit Blik. Jeg er altid angst, og, naar Angsten stærkest krymper mit Hjærte, føler jeg Lyst til at dræbe. Véd Du, Maria, hvorfor jeg sidste Nat pludselig sprang op og tændte alle Lysene? Du havde nævnet hans Navn, og i Mørket krummede jeg min Haand over din Strube.

Men havde jeg *ham* under min Haand, mit Hjærte vilde kun fornemme Vellyst ved at høre hans Rallen og se hans Øjne dreje sig i hvid Dødskrampe.

LIII.

Jeg er gal af Skinsyge. Dog, hvorfor krybe i Skjul bag disse fejge Allemandsord? Afsindig var jeg før, da jeg med kold Beregning saá Maria forberede sig til at blive en Andens. Mine Øjne, der indbildte sig at være saa skarptskuende og kloge, blindedes af Hovmod. Jeg sad som en Gud, der ordner Skæbnen efter sin Behagelighed. Som Zeus, der, efter at have prøvet Alkmenes Dejlighed, med olympisk Uanfægtethed lægger hende i Amfitryons Arme og smilende velsigner deres Omfavnelse.

Stakkels Zeus, som aldrig kendte Skinsygens Unøjsomhed og hvis Gudeblod altid pulserede lige jævnt og lige lunkent. Du sidder i din Himmel, Saligheden har Du forlængst sat til Livs. Nu fordøjer Du under ironiske Opstød. [S. 132]

Men for os andre er Vejen til Salighed: Beruselse. Og kun ved at storme den faar vi Adgang til Himlen.

Jeg er for første Gang i mit Liv klog. Jeg ser, at Lykken er ikke hist og her, ikke Nippedrik af mange Bægre. Lykken er ét Bæger tømt til sidste Draabe.

Sæt paa Rad hundred Pokaler, fyld dem med de fyrgste Vine. Jeg lader dem alle staa, mit Bæger hedder Maria. Hendes Kærlighed er min Vin, som jeg ikke skænker en Draabe bort af.

LIV.

Og hun skulde blive *hans*!

Al den Skønhed, jeg havde opelsket, skulde blomstre for ham. Hendes Smil lyse over hans Bord og gøre Hverdagen til Fest, hendes Kys smykke Søvn for ham med søde Drømme, hendes unge Begejstring styrke hans Arbejde, al hendes Væsens Sødme og Ynde dufte i hans Hus som en evig Sommer.

Han skulde høre hende juble og græde, i hans Øren skulde hun hviske al sin Sorg og Lykke.

Til hvad Nytte lyve for mig selv? Jeg véd det jo, saadan vil det blive, naar hun først er hans. Hun siger vel nej, hun siger, at aldrig, aldrig vil det blive mellem dem som mellem os. Hun tror sikkert selv, hun taler sandt. Men hun er ung og hun hader ham ikke. Hun vil ikke nægte ham hans Ægtemandsret. Og den Mand, til hvem en Kvinde hengiver sig, er en daarlig Makker, om han ikke hurtigt faar Ilden til at blusse. Siden kommer alt det andet af sig selv. Føler hun sig lykkelig i hans Arme, da udleverer hun ham sit hele Væsen, sin Taknemmelighed, sin Tillid og Fortrolighed.

De vil sidde sammen i Mørkningstimerne, hun paa hans Skød; han vil spørge hende om mig og hun vil forraade mig, fordi en Kvinde aldrig tilstaar den Mand, paa hvis Skød hun forelsket sidder, at hun har elsket en anden endnu højere. Hun vil fortælle om mig alt det onde og grimme, han ønsker at høre, hans Kys vil lokke det frem, og naar han stadig ikke er tilfreds, vil hun paalyve mig alle Verdens Skændigheder.

Men jeg gaar udenfor paa Gaden og ser Lyset i deres Stuer, følger dem fra Time til Time, véd, at nu spiser de, nu sidder hun paa hans Skød i Dagligstuen, nu endelig slukkes Lyset ... nu staar hun foran Spejlet og lægger sine nøgne Arme om hans Hals.

Og det skulde ske? Hun skulde blive hans? Han, som ikke ejer anden Ret til hende end den, jeg gav ham. Jeg skulde nu, nu jeg véd, hvor nødvendig hun er mig, skikkeligt bære hende til hans Hus? Plyndre mit eget for at gøre hans rigt.

Nej ... Og dog. Tør jeg holde hende tilbage? Idag, ja. Men imorgen? ... hvem kender sit Hjærte imorgen?

LV.

Thi imorgen, hvo véd da, om Trylleslottet staar der endnu? Idag er denne Kvinde Dig alt, Du synes, Livet uden hende har intet Værd. Du vil kæmpe og dræbe for at bevare hende. Alt Lys, al Glans, al Herlighed og Skønhed ser Du samlet i hendes Person. Hun er din Sol. Slukkes den, i samme Nu lukker Natten sig om Dig.

Men igaar, tænk paa igaar. Hvad var hun Dig da? En munter Adspredelse. En sød Elskerinde, sødere og kærere maaske end de andre. Men dog en Spøg kun, et Øjeblikks Lyst, en flyvende Sommer.

Om Nogen den Gang havde sagt til Dig: Den Kvinde vil Du ofre dit Liv — Du havde let ham op i Ansigtet, Du havde svoret den mandhaftigste Ed paa, at ingen Tanke var fjærnere fra dit Sind.

Var hun da ikke ligesaa smuk og atraaværdig den Gang, ligesaa god og ligesaa forelsket?

Jo sikkert. Hun er den samme. Men dit Syn paa hende er forandret. Guld er Guld og har alle Dage været skønt at skue. Men først da man gav Guld Stempel som Penge, fik det sin høje Værdi. Og vælger man en Dag et andet Metal til Penge, synker Guldets tilbage til igen kun at være Øjenlyst.

Idag har Du stemplet Maria som Livets et og alt. Men tør Du lide paa, at Du ikke imorgen vurderer hende, som Du vurderede hende igaar: en munter Adspredelse, et Øjeblikks Lyst, en flyvende Sommer?

Hvor er den sikre Prøve?

LVI.

Det er den sidste Nat, vor sidste Nat. Om faa Timer drager Maria til den fremmede By for at besøge en Tante. Og naar hun vender tilbage, er det for at holde Bryllup. Jeg ser hende ikke mere — hun er en anden Mands Hustru. Havde det været i gamle Dage, i Begyndelsen jeg kendte Maria, hendes Ægteskab havde saavist ikke skilt os. Det havde vel langt hellere opflammet min Erobrerlyst. Nu fristede Erobring og Bytte fra fremmed Strand mig ikke. Jeg vilde Ingens Lykke og Fred forstyrre. Min Lykketro, min Stolthed var brudt. Havde jeg end Lykken i min Haand, jeg vovede ej at tro paa den, vovede ej at holde den fast.

... Natten sænkede sig over os. Saa højtidsfuldt stille der var. Haand i Haand laa vi, hver i sine Tanker, og stirrede ind i Mørket. Din lille varme Haand, Maria, den hvilede saa forsigtigt i min, rørte sig ikke, frygtede sagtens at bryde Stilheden. Jeg syntes, det var, som svævede vi sammen gennem Rummet, bares paa store tyste Vinger langt bort, langt op fra Savn og Smerte — ind i en Sfære, hvor det frygtløse Mørke og den drømmeløse Søvn hersker og hvor Tiden ingen Timer har.

Vi laa længe saadan. Jeg véd det, fordi jeg flere Gange hørte et Kirkeurs Slag; jeg hørte Slagene, men havde ingen Fornemmelse af, at de meldte Tiden for os. Saa hørte jeg, langt borte fra, Marias Stemme. Den kom til mig som baaren paa den store Stilheds bløde Bølger. Hun sagde: »Saadan er det vist at være død.« Jeg syntes, jeg havde tænkt netop de samme Ord, og jeg svarede — jeg kendte min Stemme, men den kom langvejs fra —: »Ja, saadan er Døden.« Og det var atter tyst en Stund. Jeg følte Marias Haand lukke sig fastere om min, mens vi svævende steg og steg. Saa hørte jeg igen Marias Stemme tale til mig: »Jeg vil gjerne dø sammen med Dig.« Men jeg havde tænkt de samme Ord og jeg svarede: »Naar vi er trætte, vil vi dø sammen. Lover Du at komme, hvis jeg kalder?« Hendes Haand trykkede min til Svar. Og vi talte ikke mere, før det graa Dagslys brød ind i Natten og vakte os til smertefuld Forstaaelse af, at Afskedens Time var kommen.

— — Men i selvsamme Nat var det, at Babylon blev ødelagt.

LVII.

Maria er i den fremmede By. Og jeg er gaaet i Kloster. I mange Dage sætter jeg ikke min Fod paa Gaden. Hvad har jeg dér at gøre? Hun er der jo ikke. Jeg lukker mig inde i mine Stuer og klistrer en Seddel paa Entrédøren, at jeg er bortrejst. Jeg lyver ikke. Med hele min Sjæl har jeg fulgt hende.

Jeg hører de første Dage af og til Knirken og Knitren op ad mine Trapper; Lyden standser udenfor min Dør; saa knirker og knitrer det ned ad igen.

Men snart er der heller Ingen, som søger mig. Man tror, jeg er borte, og Ingen spørger efter mig. [S. 142]

Jeg sidder i mine stille ensomme Stuer, hvor Marias Minde omsvæver mig, og jeg digter om Maria, som i denne Bog skrevet staar. Det er ingen kunstfærdigt ordnet Fortælling. Det er en Bunke løsrevne Blade af en Kærlighedshistorie, hvortil ikke kræves anden Kunst end den: at være forelsket. Det er en Bog om, hvordan *jeg* lærte den enfoldige og dog ikke saa letnemte Kunst.

[S. 143]

LVIII.

Maria, Du hellige. Se en Synder ligger for din Fod og han begærer Dig ikke. Han, den fordum unøjsomme, atraar intet uden det at ligge for din Fod og stirre op i dit yndige Ansigt. Han, den bydende, beder, han, den lidet troende, sværger ved dit Navn.

Maria, Du, hvis Kærlighed skænker Alt, Du Gavernes udtømmelige Kilde, blot at hvile ved din Fod og favne dit Blik er Rigdom.

Maria, Du jordisk ømme, Du himmelsk rene, Du, hvis Sjæl stiger som en hvid Due af dit Legems Elskovsbrand ⁵⁸¹ 144 jeg takker Dig, at Du lærte mig den jordiske Kærligheds ujordiske Lyksalighed.

LIX.

Maria skriver mig et Brev fra den fremmede By.

»Min kære Ven. Staden her er meget stor og skøn. Den er rig paa herlige Kunstværker og smukt holdte Parker. Der er overalt et mylrende Folkeliv, Øjet opdager stadig nye Overraskelser. Her er ogsaa fuldt af Teatre og Koncertsale, og de straalende Konditorier frister lækkersultne Munde. Man er god imod mig, fører mig fra en Seværdighed til en anden og sender mig om Aftenen til de forskellige Skuespil.

Hvis Du bad mig om nærmere Redegørelse for mit Liv hernede, jeg kunde ikke med min bedste Vilje opfylde dit Ønske. Jeg ser en Mængde Mennesker og Ting glide mig forbi. Jeg husker intet af det altsammen. Jeg længes kun efter Aftenen, at jeg kan gaa til Sengs og være ene.

Saa ligger jeg ganske stille og prøver paa at leve om igen den sidste Nat, jeg var hos Dig.

Men der er saamegen Støj udenfor paa den store Bys Gader. Støjen stiger op til mig som Summen af en Folkehob i Oprør. Og gennem den truende Summen lyder ustandseligt hvinende Piskeslag paa Hesterygge og Kuskenes hidsende Skrig.

De første Aftener var jeg bange. Jeg følte Slagene helt ind i mit Hjærte og, skælvende, krøb jeg sammen under Tæppet. Men saa kom jeg til at tænke paa, at om det var Dig, der martrede mig til Døde, det vilde ingen Lidelse være. Jeg tog gjerne Døden af din Haand.

Husker Du vor Samtale hin sidste Nat? Ser Du, hvad jeg den Gang lovede, det mente jeg. *Det vilde jeg, Du skulde vide* — inden vi skilles.«

LX.

Jeg staar paa Waggonens Platform. Jeg har staaet der hele Natten, svøbt i min Kappe. Jeg har set Aftenens Skygger fra Dalene krybe op ad Bjærgene, indtil alt var hyllet i Mørke. Nu lakker det mod Dag, et blegt Skær lysner i Horisonten; med stedse rappere Stempelslag, i Takt med mit Hjærte, haster Toget afsted mod den fremmede By.

Hvilken sælsom Uro har holdt mig vaagen den ganske Nat? Hvilke angstfulde Spørgsmaal er det, mit Hjærte søger Svar paa, mens jeg grublende stirrer ud i Mørket?

Jeg kan jo ikke tvivle om Marias Kærlighed, jeg tvivler ikke længer om min egen.

Dog drager jeg skælvende til Mødet. Thi mit angstfulde Spørgsmaal er dette: Vil vi mon ikke føle os fremmede for hinanden?

Den Maria, jeg rejser ud for at finde, er ikke Maria fra før. Det er ikke det hensynsløst forelskede Barn, der i gamle Dage lagde sig i mine Arme, ikke den muntre og altid beredte Elskerinde, min Erobring og mit Bytte, — det er vel baade det ene og det andet, men samtidig noget større og højere, det, som maaske altid var hendes Væsens Baggrund, det, jeg troede at fornemme de sidste Gange, vi var sammen, det, som, til Syvende og sidst, blev min ensomme Tilbedelses Madonnabilled.

Og hun, vil hun genkende mig? Jeg gør det jo næppe selv. Jeg vandt hende i Leg, jeg tog hende med Sværd i Haand. Alle Dage var det saa let en Dans, vi traadte. Og nu kommer jeg til hende med vaabenløs Alvor. Før gjaldt det en Dans, nu gælder det Livet. Før nøjedes jeg i rigt Overmod med lidet, nu beder jeg i fattig Ydmyghed om Alt. [S. 150]

... Vi farer frem mod den dæmrende Morgen. Pludselig er det atter sort Nat: under buldrende Larm jager Toget gennem en Tunnel. Mørket stemmer mig for Brystet, det suser i mine Øren, og svimmel griber jeg om Platformens Gelænder. Jeg synes, denne Tunnel aldrig faar Ende, jeg famler mig frem for at naa ind i den lyse Waggon — da ... hvilken Aabenbarelse! I den purpurne Himmelrand opstiger Solskiven, spreder sin gyldne Glorie vidt om, gyder dirrende Varmelys over fugtigt blinkende Græsdaale og Kornskraaninger.

Skønne fagre Dag, med frydelig Tak knæler jeg for Dig, Du, som friede mig ud af min vaandefulde Nat og førte mig, med genfødt Tro, til Maria.

LXI.

Gensyns gyldne Sol over Bjærgene, Gensyns tindrende Graad i stille Dale.

I undrende Betagelse staar vi overfor hinanden, véd ej Ord at finde, kan ikke spørge, ikke svare, kan kun synke i hinandens Arme og, jublende, grædende, i fælles Lyksalighed lovprise den opstigende Dag.

Var det virkelig ingen Drøm? Var det virkelig Dig og mig? Vi ser paa hinanden, vi ryster vantro paa Hovedet. Og dog, først nu synes vi, vi rigtigt kender hinanden. Thi det er jo vort Gensyns høje Under: vi mødes, som saa ofte tilforn vi mødtes i vor næppe tilstaaede Længsels Lykkedrøm. Nu er Drømmen lyslevende. [S. 152]

Og Du dejlige lyslevende Pige, med Forklarelsens stille Lykke i dine skælmske Øjne, med Kvindens voksne Tænksomhed paa din Barne-Pande, Du lægger dine Arme om min Hals og Du siger: »Saa skete det da omsider, i den elvte Time, men ikke for sent, det, jeg aldrig ophørte at haabe. For det er jo sandt, ikke noget, Du imorgen fortryder, ikke noget, Du nu bilder Dig ind, fordi Du har længtes en Smule efter din Elskerinde?«

Jeg svarer: »Saavist som jeg altid hellere har sagt Dig for lidt end for meget, saavist elsker jeg Dig. Jeg elsker Dig i Lyst og i Nød, Hverdage og Festdage. Du er den, jeg vil dø med, men først vil jeg leve meget, meget længe med Dig. Javel har jeg længtes efter min yndige Elskerindes Kærtegn. Men mest har jeg længtes efter alt det andet, som ogsaa er Dig: dit trofaste Hjærte, din rene Tanke, din milde Tale, dit lyse Smil, som er min Sol i Tvivlen, dit gode Haandtryk, som er min Styrke paa Vejen.«

Men da jeg siger Maria dette, græder hun, fordi hun forstaar, jeg taler sandt, og fordi hun er lykkelig.

LXII.

Der er En, som bagfra rykker mig i Ærmet. Jeg sidder med Maria paa Skødet og siger vredt: »Hvem vover at forstyrre?«

Men en Stemme hvisker: »Jeg kommer som Deputation fra Læserne. Deres Bog, som i Begyndelsen var frygtelig, er efterhaanden kommen ind paa et bedre Spor. Der er endogsaa nogle af os, som har faaet Taarer i Øjnene. Men nu er vi saa bange for, at den alligevel tilsidst skal skeje ud. For Guds Skyld: De vil da vel ægte Maria? Husk paa, De har taget hende fra hendes Bejler, som havde de agtværdigste Hensigter?«

Min strænge Censorinde, frygt ikke. Maria, siig den rare Dame, at hun uden Skrupler kan lade os ene.

LXIII.

Bispen staar foran Altret i sin Guldkjole og skinner omkap med Kandelabrene. De ærværdige Marmorstatuer i Nicherne er blevne vaskede, og ved Orglet sidder den højt bedagede Mester med Silkekalot paa Hovedet og Storkorset paa sit Bryst.

Stolestaderne er fyldte med Landets mest forelskede unge Piger og Mænd. De har Blomster i Hænderne, de sidder Par ved Par, de unge Piger med hvide Roser, de unge Mænd med røde. Alle stirrer de ned mod Indgangsdøren, hvor tolv venlige gamle Præster i sorte Fløjlskjoler staar opstillede, seks paa hver Side.

Saa begynder Mesteren at spille. Orgeltonerne bruser under de høje Hvælvinger. De unge Piger og Mænd rejser sig.

Den tunge Egetræsdør slaas op, et blændende Lys fylder Aabningen: dér staar Maria i sin hvide Brudekjole, ombølget af det lange Slør. En blussende Jomfru med nedslagne Blikke. Himmelsk Højhed, salig Lykke udstraaler fra hende.

Gennem Kirken gaar en beundrende Mumlen, Bispen ved Altret vender sig, sætter sine Brillen paa, og da han ser, hvor yndig Maria er, iler han hende i Møde, bøjer sig for hende og fører hende ved Haanden til Altret.

De unge Piger og Mænd strøer deres Roser, de røde og de hvide, over hende, idet hun gaar forbi; nogle af Roserne bliver hængende i Sløret, og Maria smiler, da hun ser den blomstrede Kjole.

Men den gamle Mester er hørt op at spille, han bøjer sig ud over Orgelpulpiturets Ballustrade for at se Maria, og gennem Glughullerne i Hvælvingerne kigger nysgærrige Engleansigter. [S. 157]

... Saa er Maria med det gamle og nye Testamentes Ord givet i min Haand, jeg fører hende ud, fulgt af Bispen og de tolv Præster samt alle de forelskede unge Par, mens den gamle Mester spiller med den ene Haand og vifter til os med den anden.

Udenfor holder Karetten med de hvide Heste for, og vi stiger op for at køre hjem til mig, hjem til os. Og saa begynder Klokkerne at kime.

LXIV.

Ja, kimer, alle Klokker! Jubler, alle Engle! En Sjæl er frelst.
Det var en saare forhærdet Sjæl, en Sjæl, der boltrede sig i Synd og kendte Anger end ikke af Navn.
Kimer af fuldt Bryst, Klokker! Jubler omkap, Engle! Det er en meget stor Synder, som frelst bæres hid.

Hvo var det, som frelste ham? Hvo er det, som bærer ham?

En skrøbelig Kvinde, ej uden Brøde og Brøst, men stærk ved sin Tro. Hendes Tro bevarede hende selv og frelste omsider ham. Kimer! Jubler! Nu kommer hun med ham!

Hvi kommer han ikke alene? Hvi maa han bæres?

End er han svag, end vakler hans Fod. Men, baaren af hendes stærke Tro, vil han naa hid.

Ak nej! Nu daler han! Hun mægter ej at bære ham længer.

Lad Frydetonerne klinge, den svage Kvinde til Styrkelse. Og jubler ham, til Oplivelse, den Elskedes Navn i Møde.

Hvad hedder hun, den fromme Kvinde?

Maria er hendes høje Navn. Kimer det ud, synger det ud.

Se, han løfter sit Hoved. Hans Vilje faar Kraft. Nu stiger de, Haand i Haand. Men tys! Han taler. Hvad siger den frelste Sjæl? Stille, Klokker, stille, Engle. Lytter til de Ord, han sender ned over den syndefulde Jord.

Han nævner Marias Navn.

Deri gør han Ret. Men han taler fremdeles. Hørte I det? Lovsynger, Engle, kimer i Sky, Klokker. Han udtalte Forløsningens Ord:

Gennem de Mange til Én!

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MARIA: EN BOG OM KÆRLIGHED ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this

agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.